

kk.73./ külpolitikai.....folyt./-a

53. brit kkonzervatívok kongresszus -2.
54. ecuadori elnök nyilatkozata
55. egyiptom-ünneplés
56. szovjet-ndk barátsági gyűlés
57. cskp kb-plénum
58. kissinger-szenátus
59. osztrák választások- hivatalos végeredmény
60. spanyolország
61. ensz-echeverria
62. szkp üdvözllet gus hall-hoz
63. ndk küldöttség - fogadás
64. kieg. a 46-os hírhez
65. ensz közgyűlés
66. portugália - fémmunkás-sztrájk
67. lemp kb pb
68. beirut - összecsapások
69. rövid hírek
washington: csavan-kissinger
san francisco: meany
tokió: négyes ikrek
70. két hír latin-amerikából
71. kieg. a kk.58-hoz
72. rövid hírek
peking: agnelli
szófia: zsvikov- pires
varsó: gierek - morton
73. hirjegyzék

--

22.10/a

- 72 -
- v é g e -

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: lehel miklós
szerkesztették: márkus gyula
németh gyula
sebestyén tiber
pirityi sándor

Al 20.10

Lehel Miklós

MTI.

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

60.010A

Külföldi hírek

kk. 1. várható

sz/il már

1975. október 8. szerda/mti/

genf:

salt tárgyalások folytatása

new york:

ensz-közgyűlés általános politikai vitája

timor:

indonéz támadás kelet-timori város ellen

lisszabon:

portugál fejlemények, leber nyugatnémet
hadügyminiszter lisszaboni látogatása

blackpool:

folytatódik a konzervatív párt kongresszusa

--

7.24/1l

- 1 -

R. P. 00

kk. 2. debré-cikk

ds/il már

p á r i z s , 1975. október 7./mti/

a le monde kedden közölte michel debrének, de gaulle volt miniszterelnöknek a francia-szovjet kapcsolatokról szóló cikkét.

debré cikkében hangsúlyozza, hogy giscard d, estaing elnök közelgő moszkvai látogatása nagyfontosságú esemény lesz. külpolitikánk célja mindenekelőtt franciaország biztonságának szavatolása - írja, a francia biztonság pedig ma és még beláthatatlan ideig azoknak az állami határoknak fenntartásától függ, amelyeket a második világháború után rögzítettek. ez a döntő tény az egyetértés lényeges bázisát teremti meg franciaország és a szovjetunió számára.

debré kifejti, hogy a szovjetunióval való francia együttműködést nem csorbíthatja a francia-nyugatnémet együttműködés sem, éppen ellenkezőleg: nagyon világosan le kell szögezni, mennyire szükséges, hogy a német kérdésben általános egyetértés alakuljon ki keleten és nyugaton egyaránt, s a német egységre való törekvés ne mérgezhesse meg a nemzetközi légkört. el kell továbbá oszlatni azt az illúziót is, hogy „az amerikai parancsnokság alatt való integráció, vagy az nszk tulságos /fegyverkezése jobban biztosíthatná franciaország védelmét...„, az nszk nukleáris felfegyverzése újraélesztené a hidegháborút és kétségteletlenül drámát idézne elő, - hangsúlyozza debré, majd rámutat: franciaországnak éppen ezért éberén kell vigyáznia függetlenségére, s önálló atomhaderejének tökéletesítésére kell törekednie.

debré végül állást foglal amellel, hogy még ^{fel} tovább kell fejleszteni a francia-szovjet együttműködést gazdasági és politikai téren. nem csupán a kétoldalú árucserét kell fejleszteni, hanem be kellene vonni a szovjetuniót a nemzetközi pénzügyi reform tárgyaiba s konzultálni kellene a szovjetunióval más kérdésekről, így például a földközi-tengeri térség problémáiról is - írja a francia politikus./dobsa jános/

--

- 2 -

7.30/il

F 8.00

kk. 3. törökországi részleges választások - előzetes

ku/dm/il már

a n k a r a , 1975. október 8./mti/

október 12-én a török köztársaságban részleges választások lesznek, amelyek a nagy nemzetgyűlés mindkét kamaráját érintik. mivel ezek a választások nem változtathatják meg lényeges módon a politikai erőviszonyokat, a helyi megfigyelők csupán az 1977-es parlamenti választások előtti „főpróbának „ tekintik őket.

bár a részleges választásokat megelőző kampányban hat párt vesz részt, a fő harc a koalíciós kormányban vezető szerepet betöltő igazságpárt és a medzsliszben /a parlament török neve/ legtöbb mandátummal rendelkező köztársasági néppárt között bontakozott ki.

mint a török sajtó általában rámutat, törökország népe egyre növekvő gazdasági nehézségek közepette járul az urnákhoz. a gazdasági nehézségek között a legjelentősebbek a megélhetési költségek és a munkanélküliség növekedése, valamint a parasztság fokozatos tönkremenése.

ami a külpolitikai tényezőket illeti: a küszöbön álló választások kimenetelére valószínűleg nagy befolyással lesz az az egész országban megnyilvánuló és egyre növekvő ellenszenv a katonai blokkokban való részvétel politikájával szemben. ebben az összefüggésben rendkívül jellemző az a körülmény, hogy -elsőízben törökország nato-tagságának 23 éve alatt - a török politikusok választás előtti beszédeiből hiányoznak a nato melletti hagyományos hűségnyilatkozatok.

külpolitikai kérdésekben határozott állásfoglalással lép fel a török egységpárt. azt követeli, hogy szakítsák meg a szerződéses kapcsolatokat az egyesült államokkal, számolják fel törökország területén az összes külföldi katonai támaszpontot. a párt követeli, hogy törökország lépjen ki a nato-ból és a centoból, s számolja fel egyenlőtlen kapcsolatait a közös piaccal. /taszsz/

--

- 3 -

F 8.15

kk. 4. japán inflációs ős japánban

éb/il már t o k i ó, 1975. október 8.

éliás béla, az mti tokiói tudósítója jelenti:

a japán kormány tervezett áremeléseit „inflációs őszt”, ígérnek a lakosság számára. a pénzügyminisztérium a három trillió jenes államháztartási deficit felszámolása érdekében a nagyarányú áremelések politikájához folyamodik. a most bejelentett tervek szerint 70-80 százalékkal emelik a vasuti jegyek árát, 46 százalékkal a telefonbeszélgetések díját és kétszeresére növelik a távirati költségeket.

a parlament előtt van az a kormányjavaslat, amelynek értelmében mintegy ötven százalékkal megdrágul a postai díjszabás, a szeszital és a dohány. a pénzügyminisztérium elkerülhetetlennek tartja olyan fontos közszükségleti cikkek árának felemelését, mint a rizs és a só. a tervek szerint 50-60 százalékkal emelik az egyetemi díjakat.

ezek a tervek nem foglalják magukban azokat az áremeléseket, amelyeket a japán olajipar szándékozik foganatosítani az opec — országok által bejelentett tíz százalékos olajáremelés ellensúlyozására. a konzervatív kormány azt állítja, hogy az áremelések célja az infláció növekedésének elkerülése. ezzel szemben az igazság az, hogy az őszi áremelések jelentősen fokozzák majd az inflációt és alaposan megterhelik a japánok létfenntartási költségeit.

-. -

kk. 5. vizsgálat thaiföldön

éb/il már r o k i ó, 1975. október 8./mti

két évvel ezelőtt, 1973 október 14-én robbant ki bangkokban az a diákfelkelés, amely a katonai hatalom bukását eredményezte. a megmozdulás alkalmával a hadsereg és a diákság közötti összetűzések következtében számos diák életét veszítette. a thaiföldi hadügyminisztérium most bejelentette, hogy vizsgálóbizottságot alakít annak kiderítésére, kik a felelősök az októberi vérengzésekért. a vizsgálatra azért kerül csak most sor, mert korábban a hadsereg vezetői ragaszkodtak ahhoz az álláspontjukhoz, hogy a felkelés kifejezetten „polgári megmozdulás”, volt, és a hadsereget nem terheli felelősség az ügyben.

/folyt.köv./

- 4 -

Nm 8¹⁵

kk.5./vizsgálat .... folyt/il

bangkoki haladó körökben nem fűznek vérmes reményeket a hadügyminisztérium utólagos vizsgálatához. annál is inkább, mert a hadsereg akkori vezetőinek zöme ma is tisztviselőben van.

-. -

kk. 6. rövid hírek

ék/dm/il már

1975. október 8./mti/

koppenhága: land og folk

eredményesen folyik a land og folk, a dán kommunista párt lapja számára szervezett gyűjtési kampány dániában. az első héten 600 ezer koronával bővült a lap pénzügyi alapja; ez a tervezett összeg 60 százaléka. az október végéig tartó gyűjtés során 1 millió korona bevételt irányoztak elő. /taszsz/

róma: ujságírók tanácskozása

rómában szerdán megnyílt az olasz ujságok, folyóiratok, hírügynökségek, valamint a rádió és a televízió ujságíróit képviselő szakszervezeti szervek évi konferenciája. /taszsz/

bonn: hadgyakorlat

az nszk különböző térségeiben folyó nato-hadgyakorlatok nagy károkat okoznak a földeken és az erdőkben. a dél-bajorországban rendezett hadgyakorlatok okozta kárt 1,6 millió márkára becsülik. a bonni hadügyminisztérium bejelentette, hogy a hadgyakorlatok során a bundeswehr három katonája meghalt, több katonai és polgári személy pedig megsérült. /taszsz/

/folyt.köv./
8.20/il

- 5 -

Nm 8⁵⁰

kk. 6./rövid folyt./11

new york: ujságmonopólium

az egyesült államokban folytatódik a lapkiadás koncentrációs folyamata. a henneth company incorporated ujságrösztet, amely eddig 53 lapot mondhatott magáénak, most újabb két ujságra terjesztette ki befolyását, az ohio állambeli frimont news messenger-re és a port clinton news-heraldra./taszsz/

new york: nemzetközi bíróság

az ensz-közgyűlés költségvetési bizottsága kedden jóváhagyta a hágai nemzetközi bíróság évi 5 millió 80 ezer dolláros költségvetését./reuter/

genf: francois gos halála

genfben hétfőn 95 éves korában elhunyt francois gos svájci festőművész. a század elején ő alapította meg a lausannei művészeti iskolát. az alpesi tájképfestészet kiemelkedő művésze volt./afp/

shizuoka: felhőszakadás

két ember meghalt, három pedig eltűnt a közép-japánban pusztító felhőszakadások/földcsuszamlások következtében. az ár shizuoka tartományban mintegy 6 ezer házat elöntött./reuter/

golden: földrengés

földrengést észleltek kedden hajnalban az atlanti-óceánnak a braziliai nataltól keletre 600 mérföldre fekvő térségében. a földrengések erőssége a richter-skála szerint elérte a 6,7 fokot./upi/

--

- 6 -

8.25/11

Nm 9:30

kk 7. portugália

fm/mh/ny már l i s s z a b o n, 1975 október 8 /mti/

a portugál fémmunkások és kohászok, akik kedden három órára beszüntették a munkát, az esti órákban lisszabonban, a munkaügyi minisztérium épülete előtt nagyszabású tüntetést tartottak.

a tüntetők sikra szálltak a forradalmi vívmányok védelméért, követelték a kollektív szerződések felújítását, a dolgozók fizetésemelésére vonatkozó korábbi kormányrendelet haladéktalan végrehajtását, s annak a törvényerejű rendeletnek a hatálytalanságát, amely elismeri a munkáltatók elbocsátásokhoz való jogát. követelték továbbá, hogy a munkaügyi miniszter a dolgozók problémáinak megvitatására haladéktalanul fogadja a vasmunkás szakszervezet képviselőit.

a tüntetést követően tomas rosa százados, munkaügyi miniszter kedden az éjszakai órákban fogadta az iparág szakszervezeti képviselőit. nyugati hírügynökségek jelentése szerint 23.00 óra körül több munkás jelent meg a munkaügyi minisztérium ablakában, a miniszter által aláírt dokumentumot lobogtatva. az épület előtt álló tüntetők „győzelem! győzelem!”, kiáltásokkal fogadták őket.

egyelőre nem ismeretesek részletek arról, hogy a munkaügyi miniszter aláírta-e a dokumentumot a portugál fémmunkások és kohászok mely követeléseit teljesíti. /afp, upi/

észak-portugáliában rendkívül feszült a helyzet. a feszültséget az idézte elő, hogy feloszlatták a járművezetők portói kiképző központját /cicap/.

kedden többszáz katona megszállt egy portói laktanyát, s követelte a járművezetők kiképző központjának újbóli megnyitását. a katonák előző nap a népi tömegektől támogatott nagy tüntetéssel tiltakoztak a portugál fegyveres erők baloldali érzelmi tagjait sújtó további tisztogatások ellen. /adn/.

/folyt köv/
8.45/ny

-7-

F 9:10

k 7. / portugália .....folyt/ny

az afp tudósítása szerint a portói nehéz ^{üzerségi ezred} kaszárnyáját az északi katonai körzet mintegy tizenöt egységét képviselő ezeröttszáz katona szerdán reggel is - vagyis 24 órával elfoglalása után - ellenőrzése alatt tartotta. / afp/

jobboldali csoportok kedden megszállták a portugál állami rádió madeirai területi rádióadóját, az emissora nacional-t. az anop hírügynökség tudósításában megállapítja, hogy az emissora nacional megszállása nyomán madeirán tovább éleződött a helyzet, s újból lelepleződött a jobboldali ppd és a cds párt összefogása a flama széparatista szervezettel. a rádióadó megszállása során összecsapásokra került sor, amelyekben - a reuter tudósítása szerint - mintegy ötven személy megsebesült. /reuter, upi, adn/

.-.-

kk 8. spanyolország

fm/mh/ny már

1975 október 8 /mti/

L u x e m b o u r g

az európai gazdasági közösség külügyminiszterei luxembourgban kedden végetért kétnapos értekezletükön úgy határoztak, hogy az öt spanyol antifasiszta kivégzése nyomán nem szakítják meg madridal a tárgyalásokat egy új kereskedelmi egyezményről.

a kedden közzétett hivatalos nyilatkozat szerint a tárgyalások folytatása ,, csak ez idő szerint nem lehetséges,, a opa hírügynökség szerint az egk ezzel nyitva hagyta az ajtót a tárgyalások későbbi újrafelvétele előtt. /adn/

m a d r i d

spanyolországban kedden a fasiszta rezsimet támogató elemek több városban, így barcelonában, almeriában és cáceres-ben tüntetéseket tartottak. madridban a jobboldali tüntetők dühe a suecia / svédország/ szálloda ellen irányult. pozdorjává törték az épület berendezéseit, betörték az ablakokat, s a szálloda homlokzatára a következő feliratot mázolták: ,, olof palme gyilkos!,, emlékeztetés, hogy a svéd kormányfő élesen bírálta a franco-rezsimet az öt spanyol antifasiszta kivégzése miatt, s a tiltakozás jeleül hazarendelte országa madridi nagykövétét.

/folyt köv/
9.05/ny

-8-

F 9 30

kk 8. / spanyolország ....folyt/ny

madridban szerdán összeül a spanyol püspöki konferencia végrehajtó bizottsága. az értekezlet - a franco-rezsimnek a katolikus papság ellen tett megtorló intézkedései nyomán - spanyolország és a spanyol egyház jelenlegi helyzetével fog foglalkozni. / afp/

.-.-

kk. 9. ndk - küldöttség

br/il már

m o s z k v a , 1975. október 8.

bokor pál, az mti tudósítója jelenti:

szerdán reggel elutazott moszkvából az ndk párt és állami delegációja, mely erich honeckernek, a nszep központi bizottsága első titkárának vezetésével két napot töltött a szovjet fővárosban. kedden leonyid brezsnyev és erich honecker aláírta a két ország barátsági, együttműködési és kölcsönös ^{segítség} nyújtási szerződését, amely újabb 25 évre rögzíti a szovjetunió és az ndk testvéri viszonyának legfontosabb elveit. ^{segítség}

a szerda reggeli moszkvai lapok első oldalán számoltak be erről a kiemelkedő jelentőségű eseményről. a pravda, a szovjetsz-kaja rosszija, a trud, a komszomolszkaja pravda és más napilapok a szerződés szövegét teljes egészében közzétették.

moszkva vnukovói kormányrepülőterén az ndk küldöttségének bucsuztatására megjelent leonyid brezsnyev, nyikolaj podgornij és alekszej koszigin, valamint az szkp politikai bizottságának több más tagja. a repülőtérről felé tartó vendégeket a lenin sugárúton a moszkvaiak tizezrei bucsuztatták. a repülőtéren felsorakozott a moszkvai helyőrség három haderőnemből álló diszegysége. a moszkvai televízió helyszíni közvetítésben számolt be a delegáció elutazásáról.

az ndk párt- és állami küldöttségének szovjetunióbeli látogatása még nem fejeződött be. erich honecker és a delegáció tagjai moszkvából többnapos volgavidéki körútra indultak, melynek első állomása lenin szülővárosa - uljanovszk. a német vendégek el látogatnak ezenkívül volgográdba, kazanyba és nabereznije cselnibe is, ahol európa legnagyobb tehergépkocsigyára, a ,,kamaz ,, épül.

.-.-

9.15/il

- 9 -

F 9 40

kk 10. asszad- arafat

sj/so/ny már   b e i r u t , 1975 október 8./mti/

hafez asszad sziriai államfő kedden délután öt órán át tanácskozott jasszer arafattal, a palesztinai felszabadítási szervezet végrehajtó bizottságának elnökével. a találkozón jelen volt faruk kaddumi, a szervezet politikai osztályának vezetője is.

a Wafa palesztin hirügynökség értesülései szerint a tanácskozás témái között szerepelt a legutóbbi sinai csapatszétválasztási szerződés és annak kihatása a palesztinok harcára.

az afp jelentette, hogy arafat kedden délután üzenetet intézett asszad elnökhöz, amelyben üdvözölte a sziriai elnöknek az októberi háború második évfordulójára alkalmából rendezett nagygyűlésen mondott beszédét. asszad elnök a többi között hangsúlyozta, hogy szíria csak akkor tárgyal izraellel, ha ugyanakkor megkezdődnek az izraeli és palesztinai vezetők tanácskozásai./afp/

↳ kitörésének   -.-

kk 12. kísérletek a volgán

fa/mh/ny már   m o s z k v a , 1975 október 8 /mti/

megkezdődött a volgán az a kísérletsorozat, amely az éjszakai gyorsforgalmi utasszállítást lebonyolító „meteor-109,, „zarja,, és „zarnyica,, hajótipusokat vizsgálja.

az első éjszakai utat a „meteor-109,, tette meg. a kísérletre a ribinszk és uglics közötti utvonalat választották ki. a „meteor,, -ra a repülőgépeken használt különleges világító berendezést szereltek fel. a kísérleti út jól sikerült. a hajó elérte az óránként hatvan kilométeres sebességet.

az első kísérletet továbbiak követik. más hajótipusokon is kipróbálják az új világító berendezést. /taszsz/.

-.-

9.35/ny

-10-

F 9.55

kk 11. Latin-amerika

hf/ti/il már

1975. október 8./mti/

c u r i t i b a

a braziliai curitibában kedden hivatalosan bejelentették, hogy a biztonsági erők leleplezték az illegális kommunista párt egyik szervezetét. a letartóztatottak számát nem hozták nyilvánosságra. mindössze azt közölték, hogy a foglyokat katonai bíróság elé állítják./afp/

buenos a i r e s

két nappal azután, hogy a baloldali perónista montoneros gerillaszervezet fegyveresei az észak-argentínai formosában összecsaptak az argentin hadsereg egységeivel, kedden a buenos aiestől délre fekvő tucuman körzetében újabb tüzpárbajt vívtak egymással gerillák és katonák. a keddi összecsapásban 15 gerilla vesztette életét. ugyancsak kedden formosában a rendőrség agyom-ő lött négy gerillát.

italo luder, ügyvezető argentin államfő kedden látogatást tett estela perón államelnöknél, aki jelenleg córdoba tartományban gyógykezteti magát. egyes értesülések szerint az argentin államfő október 17-én tér vissza hivatalába. ezt a hírt azonban hivatalosan nem erősítették meg./adn, reuter/

↳ Lisabel

-.-

kk 13. ensz bizottság - határozatok

ék/ti/il már

new york, 1975. október 8./mti/

az ensz-közgyűlés harmadik, szociális, humanitárius és kulturális kérdésekkel foglalkozó bizottsága két határozatot fogadott el, éspedig a faji diszkrimináció felszámolásáról és az apartheid-bűncselekmények megszüntetéséről szóló nemzetközi konvenciót.

a határozatok felhívják a világ minden államát, hogy írják alá, ratifikálják és haladéktalanul hajtsák végre mindkét konvenciót.

/folyt.köv./
10.00/il

- 11 -

F 10.40

11.30

kk. 13./ensz .... folyt./il

a bizottság tagjai a határozat elfogadását követően kifejezték meggyőződésüket, hogy e konvenciók megvalósítása elengedhetetlen a faji gyűlölködés és megkülönböztetés ellen folyó évtizedes harc céljainak eléréséhez.

a bizottság a határozatokat jóváhagyás végett a közgyűlés elé terjeszti./taszsz/

-. -

kk. 14. szerződés - ndk visszhang

pp/il sn

b e r l i n , 1975. október 8./mti/

a német demokratikus köztársaság központi lapjai csütörtöki számukban első oldalukon közlik a szovjetunióval kötött új barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási szerződés teljes szövegét, s részletes tudósításokban számolnak be az ndk párt- és állami küldöttsége szovjetunióbeli látogatásának eseményeiről.

a neues deutschland címei azt emelik ki, hogy az új szerződés megkötése történelmi jelentőségű esemény, s hogy a közös munka a legjobb hozzájárulás a békepolitikához. a national-zeitung arra utal, hogy a mostani szerződéssel magasabb fokot ért el a szovjetunió és a német demokratikus köztársaság testvéri szövetsége./pincézi pál/

-. -

kk. 15. ensz-közgyűlés

ék/mh/il már

new york, 1975. október 8./mti/

makariosz érsek, ciprusi államfő kedden new yorkban, az ensz közgyűlés 30. ülészakán az egyesült nemzetek szervezetéhez fordult, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket a ciprusi köztársaság függetlenségének és területi integritásának teljes helyreállítására. makariosz nyomatékosan követelte a 29. ülészak, és a biztonsági tanács korábbi határozatainak megvalósítását.

/folyt.köv./

- 12 -

10.08/11

R. 10.50

kk. 15./ensz .... folyt./il

- a ciprusi kérdés - mondotta az elnök - nem abból fakad, hogy a sziget görög és török lakosságának viszonya rendezetlen. a tényleges probléma a török agresszió, ciprus területe nagy részének katonai megszállása.

makariosz sikraszállt egy független, tömbönkívüli, külső fenyegetéstől és beavatkozástól mentes ciprusért. a ciprusi kormány támogatja azt a javaslatot, hogy ciprus demilitarizált státuszt kapjon.

az általános vitában ugyancsak kedden szólalt fel krisna radzsariál nepáli külügyminiszter is. hangsúlyozta, hogy hazája támogat a leszerelésre irányuló minden lépést, és különösen jelentősnek tartja a leszerelési világkonferencia összehívására vonatkozó szovjet javaslatot.

ahmed laraki marokkói külügyminiszter felszólalásában elítélte az arabországok elleni izraeli agressziót. hangsúlyozta a gyarmati rendszer és faji elnyomás teljes felszámolásának szükségességét az afrikai kontinensen./adm/

-. -

kk. 16. Le duan - visszhang

kgv il már

h a n o i , 1975. október 8./mti/

a hanoi lapok meleghangú írásokban számolnak be a Le duan vezetete párt és kormányküldöttség magyarországi látogatásáról. kiemelik a szívélyes fogadtatást, amelyben kádár jános, a párt és a kormány vezetői, a magyar dolgozók részesítették a vietnami vendégeket. a nhan dan, a párt központi lapja szerdai számában beszámol a küldöttség vidéki látogatásairól, a magyar szövetkezeti parasztok jó eredményeiről, s a magyaroknak a vietnami nép iránt tanúsított baráti érzéseiről.

x x x

szerdán délelőtt megérkezett hanoiba az első magyar turistacsoport. a 16 főnyi csoportot gazdag hanoi és vidéki program várja./kékesdi gyula/

-. -

10.15/11

Nm 10.55

- 13 -

kk 17. portugália -vegyes

fm/mh/pg 1975. oktber 8./ mti/

L o n d o n

idi amin ugandai államfő, az afrikai egységszervezet /aesz/ elnöke- az ugandai rádió szerint -kedden bejelentette: az afrikai egységszervezet pénteken ténymegállapító bizottságot küld angolába a három egymással versengő felszabadító mozgalom közötti ellentétek áthidalására. a bizottság ellátogat majd az mpla, az fnla és az unita által ellenőrzött övezetekbe. /reuter/

d i l i

josé ramos horta, a timor függetlenségéért küzdő forradalmi demokratikus front /fretilin/ központi bizottságának tagja szerdán diliben, kelet-timor közigazgatási székhelyén újságírókkal közölte, hogy indonézia ugyanaznap, a korareggeli órákban nagyarányu hadműveletet indított a sziget északi partvidékén lévő batugade város birtoklásáért. hozzáfűzte, hogy a várost indonéz sugárhajtásu repülőgépek bombázták és fedélzeti fegyverekkel lőtték. a fretilin vezetője közölte még, hogy egy fedélzeti fegyverekkel ellátott helikopter a sziget indonéz és portugál fennhatóság alatt álló részét elválasztó határ fölött elszállva a fretilin állásait látta. /reuter/

a szerkesztőségek tájékoztatására!

L i s s z a b o n

josé costa neves őrnagy, a portugál legfelsőbb forradalmi tanács tagja, aki lengyelországi és szovjetunióbeli látogatására elkísérte costa gomes államfőt, kedden a jornal novo liszaboni esti lapnak adott nyilatkozatában azt mondta: a lengyel kommunista vezetők azt tanácsolták costa gomes köztársasági elnöknek, hogy a katolikus egyház ellen sohase harcoljon, mert ellenkező esetben ,, csak veszíthet,,.

a mérsékelt érzelmeiről ismert tiszt hozzátette még, a lengyel és a szovjet politikusok figyelmeztettek arra, hogy mindaddig, amíg a portugál fegyveres erők közeben nem állítják helyre a fegyelmet, veszély fenyegeti a forradalmat./reuter/

- 14 -

9.40/pg

F. M. 05

a szerkesztőségek tájékoztatására!

kk 19. amerikai fegyverszállítás izraelnek

sj/dm/ny már

1975 október 8./mti/

simon peresz izraeli hadügyminiszter kedden kijelentette, hogy amennyiben egyiptom leszereli rövid és középhatótávú rakétáit, izrael is lemond az amerikai pershing rakétákra támasztott igényéről. izraelnek a pershing rakétákra azért van szüksége, hogy biztosítsa a pszichológiai egyensúlyt, elriassza egyiptomot rakétáinak bevetésétől. az izraeli hadügyminiszter szerint, egyiptom úgy akadályozhatja meg, hogy az egyesült államok rakétákat adjon izraelnek, hogy leszereli szovjet gyártmányu rakétáit. peresz szadat elnöknek a holland televízióban elhangzott nyilatkozatára válaszolt. szadat hétfőn kijelentette, hogy hivatalosan tiltakozni fog ford elnöknel a pershing rakéták izraelbe szállításügyében. peresz keddi nyilatkozatában kifejtette, hogy a szóbanforgó rakéták a maguk 400 mérföldes hatósugarával nem egy háboru megnyerésének fegyverei, sokkal inkább alkalmasak a háboru kirobbantásának elrettentésére.

ugyancsak a pershing rakéták ügyében nyilatkozott kedden san franciscóban james schlesinger amerikai hadügyminiszter. schlesinger valószínűtlennek tartja, hogy az egyesült államok ellátja izraelt a kért rakétákkal. indokként elmondta, hogy az egyesült államokban pillanatnyilag nem gyártanak pershing rakétákat, így minden egyes rakéta leszállítása magát az amerikai haderőt gyengítené, amit ő személy szerint ellenez. a rakéta előállítását ismét meg lehet kezdeni szükség esetén, de ez jelentős időt és pénzt emésztene fel./upi,ap/

.-.

kk 18. brezsnyev üdvözlete

fa/dm/ny már

m o s z k v a , 1975 október 8./mti/

leonyid brezsnyev, az szkp központi bizottságának főtitkára levélben üdvözölte a ,, lenin életének, munkásságának és az szkp dokumentumainak tanulmányozása középiskolákban,, elnevezésű harmadik ösztövetségi tudományos-gyakorlati konferencia résztvevőit. a tanácskozás kedden nyílt meg kiszlavodszkban / észak-kaukázus/.

brezsnyev üdvözlétében kiemelte, hogy lenin életének és munkásságának, az szkp és a szovjet nép forradalmi és munkásmozgalmi hagyományainak tanulmányozása a politikai-ideológiai nevelés alapja, az ideológiai meggyőződés, az osztálytudat, a marxista-leninista világnézet formálásának legfőbb eszköze./taszsz/

10.40/ny

-15-

F. M. 05

kk 17. portugália -vegyes

fm/mh/pg

1975. oktber 8./ mti/

L o n d o n

idi amin ugandai államfő, az afrikai egységszervezet /aesz/ elnöke- az ugandai rádió szerint -kedden bejelentette: az afrikai egységszervezet pénteken ténymegállapító bizottságot küld angolába a három egymással versengő felszabadító mozgalom közötti ellentétek áthidalására. a bizottság ellátogat majd az mpla, az fnla és az unita által ellenőrzött övezetekbe. /reuter/

d i l l i

josé ramos horta, a timor függetlenségéért küzdő forradalmi demokratikus front /fretilin/ központi bizottságának tagja szerdán diliben, kelet-timor közigazgatási székhelyén újságírókkal közölte, hogy indonézia ugyanaznap, a korareggeli órákban nagyarányu hadműveletet indított a sziget északi partvidékén lévő batugade város birtoklásáért. hozzáfűzte, hogy a várost indonéz sugárhajtású repülőgépek bombázták és fedélzeti fegyverekkel lötték. a fretilin vezetője közölte még, hogy egy fedélzeti fegyverekkel ellátott helikopter a sziget indonéz és portugál fennhatóság alatt álló részét elválasztó határ fölött elszállva a fretilin állásait tá-
te. /reuter/

a szerkesztőségek tájékoztatására!

L i s s z a b o n

josé costa neves őrnagy, a portugál legfelsőbb forradalmi tanács tagja, aki lengyelországi és szovjetunióbeli látogatására elkísérte costa gomes államfőt, kedden a jornal novo lisszaboni esti lapnak adott nyilatkozatában azt mondta: a lengyel kommunista vezetők azt tanácsolták costa gomes köztársasági elnöknek, hogy a katolikus egyház ellen sohase harcoljon, mert ellenkező esetben ,, csak veszíthet,,.

a mérsékelt érzelmeiről ismert tiszt hozzátette még, a lengyel és a szovjet politikusok figyelmeztettek arra, hogy mindaddig, amíg a portugál fegyveres erők körében nem állítják helyre a fegyelmet, veszély fenyegeti a forradalmat./reuter/

- 14 -

09.40/pg

F 11 05

a szerkesztőségek tájékoztatására!

kk 19. amerikai fegyverszállítás izraelnek

sj/dm/ny már

1975 október 8./mti/

simon peresz izraeli hadügyminiszter kedden kijelentette, hogy amennyiben egyiptom leszereli rövid és középhatótávu rakétáit, izrael is lemond az amerikai pershing rakétákra támasztott igényéről. izraelnek a pershing rakétákra azért van szüksége, hogy biztosítsa a pszichológiai egyensúlyt, elriassza egyiptomot rakétáinak bevetésétől. az izraeli hadügyminiszter szerint, egyiptom úgy akadályozhatja meg, hogy az egyesült államok rakétákat adjon izraelnek, hogy leszereli szovjet gyártmányu rakétáit. peresz szadat elnöknek a holland televízióban elhangzott nyilatkozatára válaszolt. szadat hétfőn kijelentette, hogy hivatalosan tiltakozni fog ford elnöknel a pershing rakéták izraelbe szállítás ügyében. peresz keddi nyilatkozatában kifejtette, hogy a szóbanforgó rakéták a maguk 400 mérföldes hatósugarával nem egy háboru megnyerésének fegyverei, sokkal inkább alkalmasak a háboru kirobbantásának elrettentésére.

ugyancsak a pershing rakéták ügyében nyilatkozott kedden san franciscóban james schlesinger amerikai hadügyminiszter. schlesinger valószínűtlennek tartja, hogy az egyesült államok ellátja izraelt a kért rakétákkal. indokként elmondta, hogy az egyesült államokban pillanatnyilag nem gyártanak pershing rakétákat, így minden egyes rakéta leszállítása magát az amerikai haderőt gyengítené, amit ő személy szerint ellenez. a rakéta előállítását ismét meg lehet kezdeni szükség esetén, de ez jelentős időt és pénzt emésztene fel./upi,ap/

..

kk 18. brezsnyev üdvözlete

fa/dm/ny már

m o s z k v a , 1975 október 8./mti/

leonyid brezsnyev, az szkp központi bizottságának főtitkára levélben üdvözölte a ,, lenin életének, munkásságának és az szkp dokumentumainak tanulmányozása középiskolákban,, elnevezésű harmadik öszövetségi tudományos-gyakorlati konferencia résztvevőit. a tanácskozás kedden nyílt meg kiszlavodszkban / észak-kaukázus/.

brezsnyev üdvözlétében kiemelte, hogy lenin életének és munkásságának, az szkp és a szovjet nép forradalmi és munkásmozgalmi hagyományainak tanulmányozása a politikai-ideológiai nevelés alapja, az ideológiai meggyőződés, az osztálytudat, a marxista-leninista világnézet formálásának legfőbb eszköze./taszsz/

10:40/ny

-15-

F 11 05

kk 20. gomes-látogatás - apn-kommentár

kd/so/pg m o s z k v a , 1975. október 8./mti/

az apn szovjet hírügynökség politikai szemleirója costa gomes portugál köztársasági elnök szovjetunióban tett látogatásának, a szovjet vezetőkkel folytatott tárgyalásainak mérlegét megvonva méltatja a látogatás befejezésekor aláírt dokumentumok jelentőségét. ezzel összefüggésben emlékeztet arra, hogy egyes nyugati sajtó-kommentátorok még a látogatás előtt olyan értelmű prognózisokat közöltek, amelyek szerint a moszkvai és lisszaboni barométerek mutatói, ugymond, a „változó”, jelzésen állnak. mindezekre a spekulációkra csattanós választ adtak az aláírt dokumentumok, azok szelleme, az átfogó egyetértés, a vizit baráti és tárgyszerű légköre. ezek a dokumentumok felölelik az egyenrangú, kölcsönösen előnyös együttműködés széles területeit, beleértve a politikai és gazdasági területet.

a kommentár a szovjet-portugál nyilatkozatot elemezve hangoztatja, hogy mindkét fél kinyilvánította az államközi kapcsolatoknak az európai biztonsági értekezlet helsinki zárószakaszán megfogalmazott elveihez való ragaszkodását. ezen elvek közül a nyilatkozat külön nyomatékkal szövelt a belügyekbe való be nem avatkozás elvéről, aminek jelentőségét a bonyolult portugáliai belső helyzet és a nemzetközi reakció azon kísérletei adják meg, hogy az országra kívülről nyomást gyakoroljon. mind a leonyid brezsnyev és costa gomes között létrejött találkozáson, mind a közös nyilatkozatban hangsúlyozták, hogy senki sem erőszakolhatja más népekre akaratát, nem írhatja elő, hogyan rendezze belső kérdéseit. ezzel közvetlenül összefügg a két félnek az az állásfoglalása, hogy a nyilatkozat tételei semmiképpen sem érintik a felek nemzetközi egyezményekben vállalt korábbi kötelezettségeit.

moszkvában hangsúlyozzák, hogy a fasiszta rezsim 1974. április 24-én történt megdöntése, a portugália által megvalósított dekolonizáció, a demokrácia és a haladás útján történt lépések széles lehetőségeket nyitítottak meg a portugál köztársaságnak a szovjetunióval és a szocialista közösség más országaival való együttműködése előtt. ez a momentum teljes megerősítést nyert costa gomes elnök lengyelországi látogatása során is, a szovjet-portugál és a lengyel-portugál nyilatkozat eszméjét és szellemét tekintve nagyon közel áll egymáshoz./apn/

- 16 -

09.50/pg

Nm 11.10

kk 21. Libanoni összezsapások

sj/so/ny sn b e i r u t , 1975. október 8./mti/

szerda hajnalra beirutban ismét feszültté vált a helyzet. a múlt pénteken életbe léptetett ötödik tüzszünet utáni néhány napos viszonylagos nyugalom követően szerdára virradó éjszaka a város egyes kerületeiben újra fellángoltak a harcok a szembenálló felek között. a beiruti rádió felhívásaiban figyelmeztette a lakosságot, hogy a városba vezető utak nem biztonságosak. kétségessé vált, hogy a háromnapos ünnep után / a mohamedán lakosság legnagyobb vallási ünnepét, az egyhónapos böjtöt követő bajrámot tartotta / megindulhat-e a város hétköznapi élete.

Chamoun belügyminiszter a biztonsági kérdésekben illetékes hivatalos személyek tanácskozását sürgette.

a kairói al-akhbar szerdai számában arab csucsértekezlet összehívását javasolta a libanoni helyzet rendezése érdekében. a lap véleménye szerint libanont meg kell menteni, ha szükséges, fegyveres erővel is. a cikk ugyanakkor azzal vádolja a palesztin gerillákat, hogy gátolják egyiptom erőfeszítéseit, amelyeket a libanoni vérontás megakadályozása érdekében tesz. /ap, upi, reuter, afp/

--

kk 22. amerikai-indiai kapcsolatok

rp/ti/ny már w a s h i n g t o n , 1975. október 8./mti/

washingtonban befejeződtek henry kissinger amerikai és j.b. csavan indiai külügyminiszter kétnapos tárgyalásai.

kissinger és csavan az indiai-amerikai vegyesbizottság üléséről jegyzőkönyvet írt alá.

a vegyesbizottság a következő ajánlásokat tette:

- fejlesszék a két ország közötti kereskedelmet, amely magában foglalná egyfelől az indiai késztermékek és szerszámgépek, másfelől az amerikai technológiák és gépek exportjának növelését;

- szervezzenek kereskedelmi bizottságokat, kiállításokat és bemutatókat az áruforgalom ösztönzésére;

- hozzanak létre közös kereskedelmi tanácsot a két ország üzleti vezetőinek bevonásával: a tanács első ülését 1976 februárjában tartásuk meg. / ap/

11.15/ny

-17-

Nm 12.05

kk 24. huynh tan phat-burchett - interju

ae/ny sn   p e k i n g , 1975. október 8./mti/

a hongkongi far-eastern economic review legfrissebb számában interjut közöl huynh tan phat-tal, a dél-vietnami ideiglenes forradalmi kormány elnökével. a nyilatkozatot a kormányfó wilfred burchettnek, a neves ausztrál baloldali újságírónak adta.

a phat által elmondottak főbb pontjai:

- dél-vietnamnak nincs energia-problémája. ,, gazdag olajmezők várnak feltárássra, s mi kölcsönösen előnyös feltételek alapján készek vagyunk elfogadni műszaki segélynyújtást és beruházásokat, még azoktól is, akik a feltárási munkálatokat elkezdték, /t.i. a bukott thieu-rezsím idején - a tud. megj. /

- a vízienergiából az ország saját szükségletének tizszeresével rendelkezik.

- dél-vietnam soha többé nem importál rizst. ,, az idén már önellátók leszünk, jövőre lesz némi exportfeleslegünk, s néhány éven belül ismét jelentős rizsexportálók leszünk, ami nagyon hasznos a keményvaluta-bevételek szempontjából,,.

- élelmiszer-problémával dél-vietnam nem küzdök. ,, elegendők a tartalékaink ahhoz, hogy leküzdjük bármiféle élelmiszerhiány veszélyét,,.

- a felszabadult dél-vietnam három és félmillió munkanélküli sereget kapott örökül a thieu-rendszerből. ez a szám azóta nagymértékben csökkent azáltal, hogy a difk kampányt indított az ,, urbanizált,, parasztnak szülőfalujukba való visszatelepítésére, s bátorítja a leszerelt katonáknak a ,, szüzföldekre,, települését.

- a komprador kapitalisták - főként kínaiak - letartóztatása ,, semmiképp,, sem jelent leszámolást a nemzeti tőkével. ellenkezőleg: ez utóbbiak ,, minden bátorítást megkapnak, beleértve az anyagi segítséget is, hogy fejlesszék ipari és kereskedelmi vállalataikat, mindaddig, amíg ez használ a nemzetgazdaság megerősödésének,,.

a szerkesztőségek tájékoztatására!

maga burchett is úgy értelmezte phat nyilatkozatát az interjuhoz írott cikkében, hogy saigon igénybe vesz majd amerikai segítséget a dél-vietnami olajmezők feltáráshoz.

a far-eastern economic review híres karikaturistája, morgan chua, a burchett-cikk mellé a témába vágó rajzot készített. óriási tömegű amerikai fegyver és hadianyag előtt egy géppisztolyos ,, vietkong,,-katona látható, vele szemben egy olajshordóba öltözött uncle sam, a mellén ezzel a felirattal: ,, amerikai partmenti olajfeltárások,,. a képaláírás: ,, rendben van. de csak akkor, ha először visszavárolhatom a fegyvereimet,,- mondja az amerikai. / aczél endre/.

11.30/ny

-.-
-18-

Nm 13:00

kk. 23. osztrák kormány

olt/il sn   b e c s , 1975. október 8./mti/

bécsben közölték, hogy a vasárnapi parlamenti választások után az új kormány október 28-án alakul meg. a kreisky-kabinet kedden formálisan lemondott, de szerdán az ügyvivőként hivatalban maradó kormány tagjai kirchschla:ger szövetségi elnök előtt ,,ideiglenes esküt,, tettek.

a parlamentben abszolút többséghez jutott osztrák szocialista párt elnöksége elhatározta, hogy a kormány korábbi összetételén nem változtatnak. tehát a harmadik kreisky-kabinet a jelenlegi miniszterekkel és államtitkárokkal tevékenykedik majd tovább.

az újjáválasztott parlament, a nemzeti tanács november 4-én tartja első ülését./oltványi/

-.-

kk. 25. mao -bijedics

ae/il sn   p e k i n g , 1975. október 8./mti/

mao ce-tung, a kkp kb elnöke szerdán délelőtt másfélórás beszélgetésen fogadta a pekingben időző dzsemal bijedics jugoszláv miniszterelnököt.

jugoszláv források szerint mao és vendége ,,nyílt légkörű,, eszmecsere folytattak a nemzetközi politika problémáiról, valamint a két fél érdeklődésére számot tartó kérdésekről.

a találkozó után folytatódott a teng hsziao-ping miniszterelnökhelyettes vezette kínai és a bijedics vezette jugoszláv küldöttség hivatalos tárgyalásai. ezuttal a kínai házigazda fejtegette ki kormányának álláspontját számos nemzetközi kérdéssel kapcsolatban.

szerdán délután teng és bijedics folytatta a délelőtt megkezdett eszmecsereét.
/folyt.köv./

- 19 -

11.40/il

Nm 13:10

kk. 25./mao ...folyt./il

szerkesztőségek tájékoztatására!

jugoszláv források szerint mao ce-tung láthatóan jó egészségi állapotban van.

másfelől, a kínai fővárosban elterjedt hírek szerint küszöbön áll teng hsziao-ping miniszterelnökké vagy legalábbis ügyvivő kormányfővé való kinevezése. ez a lépés, tekintettel csou en-laj igen erősen megromlott egészségi állapotára, szükségesnek látszik./aczel endre/

--

kk. 26. anglia - egk

pk/il sn London, 1975. október 8./mti/

miután callaghan külügyminiszter bejelentette, hogy anglia az energiatermelő és fogyasztó országok párizsi értekezletén önálló küldöttséggel, nem pedig a közös piac delegációjának tagjaként kíván részt venni, az angol sajtó egymásnak ellentmondó értékeléseket közöl a britek és az egk újabb ellentétének fellobbanásáról.

a nagytőke szócsöve, a financial times kifejti, hogy callaghan csapatát már a közösség összehangolt külpolitikájának eszményére, mégpedig olyan területre, amelyben állítólag maga is hitt. a lap szerint külön státusra angliának annak ellenére nincs szüksége, hogy északi-tengeri olajlelőhelyei miatt a közös piacon belül az energia szempontjából egyedülálló helyzete van, a konferencia első szakaszában ugyanis az energiaszempontokat csak általánosságban érintik. a brit lépés veszélyezteti a termelők és fogyasztók eddigi dialógusát, s szükségtelenül felduzzasztja a résztvevők számát a tervezett értekezleten - panaszolja a lap a továbbiakban.

a times ezzel homlokegyenest ellentétes nézetet nyilvánít callaghan bejelentéséről. „callaghannak igaza van, mivel az energia kérdésében, amely a tervezett konferencia legfontosabb témája és dominál a világ gazdasági viszonyainak jövőjét illető tanácskozáson, az egyesült királyság érdekei alapvetően eltérnek a közösség többi tagjának érdekeitől.
/folyt.köv.

- 20 -

11.15/il

L. M. 45

kk. 26./anglia .... folyt./il

a kilencek tagjaként, de önállóan legalábbis önellátók vagy talán exportálók lehetünk. a közösség együttes álláspontja, amely megfelel a többi, továbbra is erősen behozatalra szoruló nyolc ország számára, a mi számunkra valószínűleg nem kielégítő,,-írja a lap./patak/

--

bb 27. Le duan szófiában

ai/ny sn bd s z ó f i a , 1975 október 8.

ambrus istván, az mti tudósítója jelenti:

szerdán hivatalos baráti látogatásra szófiába érkezett a vietnami dolgozók pártja és a vdk kormányának küldöttsége, amelyet le duan, a vdp központi bizottságának első titkára vezet. a vendégeket todor zsvkov, a bkp kb első titkára, az államtanács elnöke, sztanko todorov miniszterelnök és más párt- és állami vezetők fogadták.

a látogatás alkalmából, amelynek igen nagy jelentőséget tulajdonítanak szófiában, valamennyi központi lap le duan fényképes életrajzának közzétételével, a delegációt köszöntő szalagcímekkel üdvözli a magasrangú vendégeket. a rabotnicseszko delo vezércikkében megállapítja: a bolgár népköztársaság a többi szocialista országhoz hasonlóan mindenkor a vietnami nép igaz ügye mellett állt, és emlékeztet arra az anyagi és erkölcsi támogatásra, amelyben bulgária éveken át részesítette a vdk-t.

az elmúlt két évben minőségileg új szakaszba léptek a két ország gazdasági kapcsolatai - írja a zemedelszko zname. megteremtődtek a kölcsönösen előnyös gazdasági együttműködés alapjai, s már kirajzolódnak az ipari kooperáció lehetőségeinek körvonalai is, elsősorban a gépgyártás terén. mindebben nagy szerepe volt a kormányközi vegyesbizottság harmadik ülészakának, amely vázolta a gazdasági együttműködés perspektíváit az 1980-as évekig - írja a lap. / ambrus /.

--

12.30/ny

-21-

F. 13.00

kk 28. spanyolország

fm/fm/ny bd

1975 október 8 /mti/

barcelona, madrid

tüzipárbaj folyt szerdán reggel barcelonában egy járművön haladó ismeretlen személyek, valamint francoista rendőrök között, akik éppen a la verneda-laktanyába akartak bekísérni egy őrizetbe vett férfit.

a lövöldözésben öt személy - köztük két rendőr - meghalt, két további megsebesült. ezzel az öt antifasiszta kivégzése óta megölt rendőrök száma kilencre emelkedett. / reuter, dpa, ap/

m a i n z

pokolgép robbant szerdán reggel az nszk-beli mainzban, a spanyol konzulátus épületének egyik mellékszárnnyában. személyi sérülés nem történt, anyagi károk keletkeztek./dpa/

-. -

kk 29. belga kp - corvalán

ki/ny sn bd

b r ü s s z e l, 1975 október 8 /mti/

a belga kommunista párt központi bizottsága felhívást adott ki luis corvalán, a chilei kommunista párt főtitkárának megmentése érdekében. corvalánt a közeli napokban a chilei junta vérbírósága elé akarják állítani; a felhívás megállapítja: a chilei kommunisták vezetőjét, akit eddig is minden törvényes előírás megsértésével tartottak fogva, hogy titokban pusztítsák el, most halálos veszély fenyegeti. a junta a bírósági komédiával újabb bizonyítékát adja, hogy minden chilei haladó erő esküdt ellensége.

a belga kp politikai bizottsága leszögezi: a corvalán megmentéséért vívott harc nemcsak a kommunisták, hanem minden haladó, demokratikus erő kötelessége. ez a küzdelem egyúttal a fasiszta rezsim által fenyegetett minden chilei demokrata, hazafi védelmében is folyik.

12.43/ny

-. -
-22--

13'15

kk 30. portugáliai politikai helyzet - pkp pb

se/ny bd

l i s s z a b o n, 1975. október 8.

simó endre, az mti tudósítója jelenti:

a portugáliai politikai válságot nem lehet megoldani sem a legfelső politikai hatalmi szervek/ mfa és kormány/ jobboldali át-szervezésével, sem a politikai vonal jobbratolásával - szögezték le a portugál kommunista párt központi bizottsága politikai bizottságának szerdán reggel lisszabonban kiadott fontos nyilatkozatában.

„ a fegyveres erők válságát az mfa-nak, mint forradalmi élcsapatnak a megerősítésével, nem pedig fölszámolásával, illetve jobboldali átszervezésével lehet kiküszöbölni „ - szögezi le a dokumentum.

a pkp kb pb nyilatkozatában javasolja:

- tartsák meg végre az mfa különféle irányzatai, valamint a pkp, a többi forradalmi baloldali párt és a pszp képviselőinek tanácskozását a helyzet megvizsgálása és a súlyos gondok orvoslása érdekében,

- a forradalomban érdekelt minden erő törekedjék a súlyosbodo' válság leküzdésére,

- növeljék a forradalmi erők pozícióját a forradalmi tanácsban és a kormányban,

- szorosan működjenek együtt egymással a forradalmi népi és katonai erők.

a jelenlegi helyzetet elmezve a pkp kb hangsúlyozza: alapjában hibás a demokratikus néppártnak /ppd/, a szocialista pártnak /pszp/ és néhány katonai csoportnak az a véleménye, amely szerint a forradalmi baloldal pozícióinak radikális megnyirbálásával stabilizálhatják a politikai, katonai, gazdasági és szociális helyzetet. a pszp és a ppd 180 fokos politikai jobbrafordulása miatt kiéleződtek a konfliktusok és elmélyült a válság. „ a hatodik kormány működését kompromittálja a reakciót képviselő ppd részvétel és a pszp vezetőségének jobboldali politikája.

mindketten arra törekednek, hogy még jobban korlátozzák a pkp lehetőségét a kormány politikájának meghatározásában, „.

ahelyett, hogy intézkedéseket hoznának a reakció ellen, továbbra is baloldali elemeket távolítanak el a fegyveres erők kötelékéből és az államapparátusból. ahelyett, hogy konszolidálnák a forradalom vívmányait, megtagadják az 5. kormány / goncalves kabinete/ azon rendeleteinek végrehajtását, amelyeket a dolgozók érdekében hoztak.

/folyt köv?
13.55/ny

-23-

Nm 14'35

kk 30. / portugáliai....folyt/ny

L
a pkp szerint a demokratikus rendet csak az ellenforradalmi erők tevékenységének felszámolásával lehet biztosítani, a társadalmi fegyelmet pedig csak olyan forradalmi politika révén, amely megfelel a népi tömegek óhajának és érdekeinek. a párt szerint a fegyveres erőknél mindaddig nem tudnak „rendet és fegyelmet”, teremteni és érvényt szerezni a „tekintélynek”, amíg megtorló eszközökhöz nyulnak és a „parancsnoki vonal nem alakul úgy, hogy a katonák forradalmi bizalmat érezzenek iránta,,.

a nyilatkozatban közvetve utalnak arra a katonai rohamosztagra /ami/, amelynek felállításáról nemrég döntöttek: „rövid távon egy ilyen megtorló szervezet létrehozásával nem megoldanák, hanem súlyosbitanák a közrenddel kapcsolatos gondokat, veszélybe sodornák a szabadságjogokat és a forradalmi folyamatot, a közrend védelmében létrehozott katonai erők csak abban az esetben képesek eleget tenni feladatuknak, ha a forradalom céljai és érdekei szerint cselekednek,,.

„ a mostani helyzetben az egyik legfontosabb fejlemény az, hogy a forradalmi erők, a munkásosztály és a népi tömegek ismét kezdeményezően lépnek fel és ellentámadásba lendültek,,.

a nyilatkozatban példaként említik az országos sztrájkokat, a délvidéki parasztság nagy tüntetéseit, a vasasok nagyszabású akciót és a katonák megmozdulásait. ez utóbbival kapcsolatban megjegyzik: „ tévednek azok, akik azt állítják, hogy a katonák nagy megmozdulásai káoszhoz és anarchiához vezetnek. a katonák erőteljes, széleskörű mozgalmában a dolgozó nép harcra fejeződik ki. az újabb forradalmi hullám a portugál nép ragyogó válasza a reakciós, konzervatív erők jobboldali fordulat kikényszerítésére irányuló kísérleteire,,.

a pkp a polgárháború ellen van, a válság politikai rendezéséért száll sikkra, ezért elutasítja a pszp-nek azt a kísérletét, hogy egy állítólagos „ baloldali puccs,, ürügyén előkészítse a talajt ahhoz, hogy megtorló intézkedéseket fogantossanak azokkal a haladó katonákkal és alakulatokkal szemben, akik, illetve amelyek bebizonyították, hogy határozottan a forradalom mellett állnak.

14.00/ny

-.
-24-

La pkp kb pb határozott fellépést sürget az ellenforradalmi erőkkel szemben, hiszen azok továbbra is igen aktívak: „az illegális terrorista csoportok fejlesztik hálózatukat. madeirán fasiszta hatalomátvételt kíséreltek meg. a nemzetközi reakció fokozottan támogatja a portugál jobboldali, konzervatív erőt.”

Nm 15'00

kk. 31. portugál vasasok sikere - tudósítói

se/il bd

Lisszabon, 1975. október 8./mk/

portugália több mint 200 ezer vasipari dolgozója keddi általános sztrájkjával és lisszaboni nagyszabású tüntetésével kikényszerítette a munkáltatóktól s a munkaügyi minisztériumtól, hogy azonnal végrehajtsák a kollektív szerződésben foglaltakat, továbbá azt a szektorukra vonatkozó haladó rendeletet, amelyet még a goncalves vezette baloldali kormány hozott augusztusban,

elérték, hogy a munkáltatók csak a munkások üzemi bizottságainak jóváhagyásával bocsáthatnak el dolgozókat, végrehajtsák goncalves kormányának fizetésemelésükre vonatkozó rendeletét, munkáltatóiknak megtiltsák reakciós közlemények kiadását. a munkaügyi miniszter kötelezte magát a negyvenezer dolgozó előtt, hogy képviselőikkel együtt dolgozzák ki azt a törvénytervezetet, amelyben szabályozzák az elbocsátásokat.

gyásával
a szerda reggeli lisszaboni lapok beszámolnak arról, hogy a vasasok az ország legnagyobb részében 100 százalékosan csatlakoztak az általános sztrájkhoz, csupán az északi bragaban, guardában és a fővárosban volt 90-95 százalékos részvételük aránya. a jobboldal egyik bástyájaként ismert braganca vasasai egyáltalán nem vettek részt az akcióban./simó endre/

-.
-

kk. 32. integrációs tanácskozás

ki/il d

brüsszel, 1975. október 8./mti/

a belgiumi leuven világhírű katolikus egyetemén szerdán két-napos tanácskozás kezdődött a nemzetközi integráció problémáiról. a gazdasági és politikai integráció kérdéseit a két nagy gazdasági szervezet, a kgst és az egk tapasztalatai alapján vitatják meg. az egyetem európai kutatóintézete által szervezett tanácskozás megtárgyalja az integráció gazdasági és jogi vonatkozásait, a két gazdasági szervezet külkapcsolatait. a munkában számos ország tudósai vesznek részt, köztük az integráció magyar szakértői is.

a szerdai megnyitó ülésen pierre harmel, a belga szenátus elnöke, volt külügyminiszter mondott beszédet. a kgst integrációjáról a bikov, a szovjetunió tudományos akadémiaja e kérdésekkel foglalkozó kutató intézetének igazgatója tartott előadást.

-25-

Fi 15'00

kk 33. india-bizottság

rp/dm/pg bd u j d e l h i, 1975. október 8./mti/

a kormányzó indiai nemzeti kongresszus és az indiai kommunista párt szekciói közös bizottságot hoztak létre antifasiszta akciók szervezése céljából. ezek az akciók részét képezik annak az átfogó kormányának, amely a patna-ban megrendezendő nemzetközi antifasiszta konferenciát készíti elő.

a bizottság szervezésében októberben és novemberben számos találkozt, konferenciát és szimpóziumot rendeznek. a két párt legnagyobb közös akciója új-delhi antifasiszta erőinek az indiai fővárosban november 15-én megtartandó konferenciája lesz./adm/

kk 35. barcelónai összetűzés /lásd kk 28 hírünk/

zés

kd/mh/pg bd m a d r i d, 1975. október 8./mti/

a madridi rendőrség szerdán délben kiadott közleményéből kitűnik, hogy a szerdán barcelónában, a kora hajnali órákban öt halálos áldozatot követelő lövöldözésben nem terroristák, hanem rendőrök végeztek fejvesztett reagálásukban két társukkal és három ártatlan személlyel.

a barcelónai verneda rendőrségre egy elhaladó kocsiból géppuskatűzet nyitottak. az utcára rohanó rendőrök gondolkodás nélkül lövöldözni kezdtek egy másik, éppen arra haladó autóra. a golyók kioltották egy 50 éves házaspár és 22 éves fiuk életét, míg a kocsi negyedik utasa súlyosan megsebesült. a lövöldözésre egy, a szomszédos utcákban szolgálatot teljesítő rendőrjárőr rohant a helyszínre. a társaik segítségére siető rendőrök közül kettőt halálos lövés ért, egy harmadik pedig súlyosan megsebesült.

a rendőrség elleni támadás elkövetőinek hovatartozásáról egyelőre semmi sem ismeretes. /reuter-upi/

- 26 -

14,39/pg

F. M. 10

kk.36. portugál kp nyilatkozata - taszsz

ht/ti/p bd L i s s z a b o n, 1975. október 8./mti/

a portugál kommunista párt központi bizottságának politikai bizottsága szerdán - mint már jelentettük - nyilatkozatot hozott nyilvánosságra, amelyben elemezte az ország politikai helyzetét.

az okmány a többi között rámutat: a válság továbbra is súlyos, s azt nem lehet rendezni úgy, hogy a politikai hatalom legfelsőbb szerveiben átcsoportosításokat hajtanak végre, megerősítik a legfelsőbb szervekben helyetfoglaló jobboldali erők pozícióját, vagy jobbra tolják a kormány politikáját. továbbra is aktívan tevékenykednek az ellenforradalmárok és az illegális terrorista csoportok. a helyi reakciósok és konzervatívok a nemzetközi reakciótól kapnak segítséget. a válság megoldása érdekében azonnali és erélyes harcot kell indítani az ellenforradalmárok ellen, nem pedig a haladó erők ellen - hangsúlyozza a nyilatkozat. - a reakciós erők elleni harc a demokratikus szabadságjogok és más forradalmi vívmányok megőrzésének legfontosabb feltétele.

a politikai bizottság a továbbiakban hangsúlyozza, hogy a portugál kommunista párt határozottan küzd a zűrzavar és az anarchia ellen, a demokratikus rendszer támogatásáért, a forradalmi hatalom megszilárdításáért, a polgári, a katonai és a társadalmi fegyvellem betartásáért. a nyilatkozat kiemeli: a jelenlegi helyzet egyik legjellemzőbb sajátossága, hogy a munkásosztály és a forradalmi erők ellentámadásba lendültek. a munkásosztály egyre határozottabban védelmezi a forradalmi érzelmi katonák, mezőgazdasági munkások, valamint a dolgozók más képviselői tömegtüntetéseket rendeznek. a portugál nép - hangoztatja a politikai bizottság -, a reakciós és a konzervatív erők cselszövéseire, valamint arra a kísérletre, hogy jobbra térítsék az országot, új forradalmi lendülettel válaszol.

/folyt köv. /
15.15/p 15.25

-27- T. M. 10

kk.36. portugál kp....folyt/p

a portugál kommunista párt sikraszáll a válság politikai rendezése mellett, s ezzel összefüggésben a politikai bizottság rámutat; a súlyos politikai és gazdasági helyzet szükségessé teszi a demokratikus szabadságjogok és a forradalmi vívmányok védelmében érdekelt erők összefogását. ezeknek az erőknek mindent latba kell vetniök, hogy megtalálják a kiutat a válságból és lehetetlenné tegyék a fasizmus számára a hatalom megkaparintását. a kommunista párt ezzel kapcsolatban ismét felveti azt a javaslatot, hogy szervezzék meg a fegyveres erők mozgalma különböző áramlatai, a portugál kommunista párt és más baloldali forradalmi pártok, valamint a portugál szocialista párt képviselőinek találkozáját, amelyen közösen megvitathatják a helyzetet és megkereshetik a súlyos problémák megoldásának lehetőségeit.

a portugál kp véleménye szerint a permanens válságot úgy lehet rendezni, hogy megszilárdítják a forradalmi erők pozícióit legfelsőbb politikai szervekben, mindenekelött a forradalmi tanácsban és az ideiglenes kormányban. a politikai bizottság végezetül meggyőződését fejezte ki, hogy a portugál nép, szövetségben a fegyveres erőkkel felépíti a szocializmushoz haladó új demokratikus portugáliát./taszsz/

-. -

-----
38 szerkesztőségek figyelmébe!

mai kk 7 . számu /portugália.../ hírünk 5. bek. 2.sorában a szöve helyesen:

... portói katonai kiképző ...

-. -

vkk.37. Lengyel - amerikai kereskedelmi jegyzőkönyv

ba/p sn   v a r s ó,   11975. október 8./mti/

a lengyel-amerikai kereskedelmi vegyesbizottság ötödik ülészakának eredményeként varsóban szerdán jegyzőkönyvet irtak alá.

a dokumentum körvonalazza a lengyel-amerikai kereskedelmi forgalom további fejlesztésének irányát, állást foglal a szélesebb körű gazdasági együttműködés mellett, és meghatározza azokat a területeket, amelyeken a felek lehetségesnek és kívánatosnak találják az ipari együttműködést.

a jegyzőkönyvet kazimierz olszewski lengyel miniszterelnök-helyettes és rogers morton amerikai kereskedelemügyi miniszter irta alá./barabás jános/

-. -
-28-

kk.38. chile

hf/dm/p bd   m o s z k v a ,   1975. október 8./mti

a chilei demokratákkal való szovjet szolidaritási bizottság felhívással fordult kurt waldheimhez, hogy követelje a chilei hatóságoktól: nyilatkozzanak hivatalosan Luis Corvalán, Pedro Felipe Ramírez, Aníbal Palma, Andrés Sepulveda és Sergio Vuskovic állapotáról. a felhívás szerzői felkérték Waldheimet, hogy ENSZ főtitkári tekintélyét latbavetve járjon közbe a chilei hazafiak és demokraták elleni törvénytelen bírósági leszámolás megszüntetéséért, a foglyok haladéktalan szabadonbocsátásáért.

a szovjet szolidaritási bizottság hasonló táviratot küldött Gaston Thorn-nak az ENSZ közgyűlés 30. ülészsaka elnökének, és az ENSZ emberi jogok bizottságának. a szovjet szolidaritási bizottság Moszkvában közzétett nyilatkozata megállapítja:

„, a sajtóban megjelent hírek szerint Chilében haditengerészeti bíróság elé állítják a népi egység kiemelkedő párt és állami vezetőit; köztük Luis Corvalánt, Pedro Felipe Ramírezt, Aníbal Palmát, Andrés Sepulvedát, Sergio Vuskovicot és más chilei hazafiakat. a chilei katonai junta a titokzatosság leplével övezi szándékait, de nem cáfolja, hogy Valparaisóban máris szervezik a bírósági eljárást. mindez komoly aggodalmat kelt, hisz a chilei katonai junta hasonló esetekben már nem egyszer kész ténnyek elé állította a nemzetközi közvéleményt./taszsz/

b u e n o s   a i r e s

Chilében tovább folytatódik a hazafiak utáni hajsza. mint Santiagóban ismeretessé vált, a junta titkosszolgálat a dina, az észak-chilei Arica kikötővárosban 13 hazafit letartóztatott.

Santiagóban három ismert sebész orvost vettek őrizetbe hazafias tevékenységük miatt. köztük van dr. Beatriz Gilabert professzor, a chilei állami egyetem docense -adta hírül a venezuelai fővárosból keltezett jelentésében a prensa latina hírügynökség./adn/

-. -

15.55/p *de 16.55*

-29-

:kkk.39. portugál gyarmatok

kd/ti/p bd

1975. október 8./mti/

l i s s z a b o n - d j a k a r t a

a portugál-timorral foglalkozó lisszaboni kormányhivatal szóvivője közölte, hogy meglepetéssel értesült azokról a jelentésekről, amelyek szerint indonéz fegyveres erők állítólag támadást intéztek a portugál gyarmat egy városa ellen. a szóvivő jelezte, hogy mind ez ideig semmiféle erre utaló jelentést nem kaptak a területen működő portugál hatóságoktól.

djakartába az indonéz hadügyminisztérium szóvivője kategorikusan cáfolta a fretilin elnevezésű, portugál-timoron tevékenykedő felszabadítási szervezet indonéz támadásról szóló jelentését. a szóvivő a hírt „pszichológiai hadviselésnek minősítette./reuter,ap/

l u a n d a

az mpla luandában szerdán közzétett katonai közleménye beszámol arról, hogy a portugál gyarmat északkeleti területén, a fővárostól mintegy száz kilométerre heves harcok folynak az mpla és az fnla alakulatai között. a közlemény nem tesz említést a veszteségekről, illetve a harc alakulásáról.

luandai megfigyelők értékelése szerint az fnla ellen-offenzívájának kezdetéről lehet szó, amellyel pozícióinak javítását kívánja elérni a függetlenség november 11-re tervezett kikiáltása előtt./afp/

--

kk.40. külpolitikai hireink jegyzéke 1975. október 8-án 16 óráig

ms/th? /p bd

1975. október 8./mti/

1. várható
2. debre-cikk
3. törökországi részleges választások-előzetes
4. japán inflációs ósz
5. vizsgálat thaiföldön

/folyt köv /
16.30/p *le 17.00*

-30-

kk.40. külpolitikai ....folyt/p

6. rövid hírek
koppenhága: Land og folk
róma: újságírók tanácskozása
bonn: hadgyakorlat
new york: újságmonopólium
new york: nemzetközi bíróság
genf: francois gos halála
shizuoka: felhőszakadás
golden: földrengés
7. portugália
8. spanyolország
9. ndk-küldöttség
10. asszad - arafat
11. latin-amerika
12. kísérletek a volgán
13. ensz bizottság - határozatok
14. szerződés - ndk visszhang
15. ensz - közgyűlés
16. le duan - visszhang
17. portugália - vegyes / részben szerk.táj/
18. brezsnyev üdvözlete
19. amerikai fegyverszállítás izraelnek /szerk.táj./
20. gomes-látogatás - apn kommentár
21. libanoni összeecsapások
22. amerikai-indiai kapcsolatok
23. osztrák kormány
24. huynh tan phat - burchett -interju/részben szerk.táj./
25. mao-bijedics /részben szerk.táj./
26. anglia - egk
27. le duan szófiában
28. spanyolország -2.
29. belga kp - corvalán
30. portugáliai politikai helyzet - pkp pb
31. portugál vasasok sikere
32. integrációs tanácskozás
33. india-bizottság
34. salt
35. barcelonai összetűzés
36. pkp - tássz
37. lengyel-amerikai
38. chile
39. portugál gyarmatok
40. hirjegyzék.

/mti/

16.35/p

le 17.00

--
-31-

kk.41. afl-cio - demokraták

ha/a/ng

w a s h i n g t o n, 1975. október 8.

heltai andrás, az mti tudósítója jelenti:

az amerikai szakszervezetek a demokrata párt bármelyik jelöltjét hajlandók támogatni a jövő évi elnökválasztáson - george wallace a fajüldöző alabamai kormányzó/ és george mcgovern, az 1972-es elnökjelölt kivételével. ez az egyik tanulsága az afl-cio san franciscoban folyó kongresszusának. a kétévenként megtartott tanácskozás 900 küldötte előtt beszédet mondott a demokrata párt 4 lehetséges elnökjelöltje: bentsen, bayh, jackson és humphrey szenátor. az utóbbit - bár az eddigiek szerint nem kívánja jelöltetni magát - lelkes ünneplésben részesítették. széles körben elterjedt nézet, hogy amennyiben az elnökválasztást megelőző jelölőgyűléseken a számos demokrata jelölt egyike sem kap többséget, a párt végülis humphreyt kéri fel.

az afl-cio 1972-ben nem támogatta a demokrata párt elnökjelöltjét, george mcgovern - és ez egyik lényeges okává vált a párt választási vereségének. amennyiben az afl-cio valóban elkötelezi magát a demokrata elnökjelölt hivatalos támogatása mellett, jelentősen csökkennek ford elnök újjáválasztásának esélyei.

a kongresszus elítélte a kormány gazdaság-^{és}szociálpolitikáját, sikraszállt a további munkaidőcsökkentésért, a munkanélküliség felszámolásáért. az afl-cio hangadó funkcionáriusai ugyanakkor támogatásukról biztosították a kormány katonapolitikáját, beleértve izrael messzemenő támogatását is, ellenezve a fegyverkezés bármilyen csökkentését. schlesinger hadügyminiszter egyébként a kongresszus meghívott szónokainak egyike volt.

a kongresszus további határozatai megismétlik az afl-cio szélsőségesen szocialista-ellenes álláspontját, támadják a nemzetközi politikai enyhülést és sürgetik a kormányt: „állítsa tetteikkel helyre amerika vezető szerepét a szabad világban,..

--

16.30/a

- 32 -

e

kk.42. közös piac - spanyolország

ki/a/ng

b r ü s s z e l, 1975. október 8.

kis csaba, az mti tudósítója jelenti:

az európai gazdasági közösség tagállamai máris megtették az első lépéseket arra, hogy enyhítsék a külügyminiszterek luxembourgi ülésén spanyolországgal kapcsolatban hozott határozatokat. a közösség több tagállama még ezen a héten visszaküldi nagykövetét madridba, tehát még azt sem várják meg, hogy miként zajlanak le spanyolországban a küszöbön álló újabb terrorperek - noha a luxembourgi tanácskozáson elsősorban a bírósági eljárás törvényellenes voltát kifogásolták. diplomáciai források szerint olaszország, hollandia és dánia nagykövete egyelőre nem tér vissza állomáshelyére: rómban a belső politikai helyzet akadályozza meg ezt a lépést, a másik két országban viszont az egyre szaporodó incidensek, amelyekkel a franco-rezim „megtorolja”, koppenhága és hága határozottabb állásfoglalását.

a luxembourgi értekezleten egyébként sauvagnargues francia külügyminiszter rendkívül élesen bírálta az egk brüsszelei bizottságát, mert az - szerinte - túlmélt hatáskörén, amikor a spanyolországi kivégzéseket követően a gazdasági tárgyalások felfüggesztését javasolta. ortoli, a bizottság elnöke haladéktalanul bejelentette: amennyiben a tanács nem ért egyet a bizottság lépésével, a testület azonnal lemond. bár az eredeti határozat az egk bizottsága tagjai körében sem talált egyértelmű fogadtatásra, a luxembourgi értekezleten a miniszterek többsége úgy ítélte meg, hogy - tekintettel a közvélemény nyomására - nem szabad teljesen visszakozni a brüsszelei testület korábbi javaslatától. a közös piac tagállamainak egy része semmiképpen sem akar szakítani madriddal: egyrészt gazdasági érdekei kívánják meg a kapcsolatok fenntartását, másrészt politikai megfontolások is vezetnek őket. ezek az országok azal érvelnek, hogy inkább növelni kell az egk befolyását spanyolországban az egyre növekvő amerikai jelenlét ellensúlyozására.

--

17.05/a ^r 1425

- 33 -

kkk.43. rövid hírek

sa/so/p bd

1975. október 8./mti/

phenjan: népfront-delegáció

a haza egyesítéséért küzdő demokratikus front központi bizottságának meghívására kedden phenjanba érkezett a hazafias népfront országos tanácsának küldöttsége. a delegációt bugár jánosné, az mszmp kb tagja, a hazafias népfront országos tanácsának alelnöke vezeti. fogadásukra a phenjani repülőtéren megjelent ho dzong szuk, a demokratikus front főtitkára és a szervezet több más vezető személyisége./mti/

párizs: magyar küldöttség

a francia építésügyi minisztérium és a francia-magyar baráti társaság meghívására építésügyi szakemberből álló küldöttség érkezett párizsba dr. fülöp miklósnak, az építésügyi és városfejlesztési minisztérium főosztályvezetőjének vezetésével. a küldöttség párizsban és vidékén a francia építésügyet és az építőanyag-ipari módszereket tanulmányozza./mti/

washington: szent-györgyi albert

a bostoni orvostudományi egyetemen a jövő héten kétnapos előadássorozattal emlékeznek meg szent-györgyi albert professzor 82. születésnapjáról. a tudományos tanácskozáson a világhírű tudós egy sor munkatársa, illetve tanítványa tart előadást, közöttük a nobel-díjas linus pauling is. szent-györgyi professzor „az elektronikus biológia és a rák,, címmel számol be a kutatásairól./mti/

-.-

kk.44. ponomarjov - európai kommunista pártok

pm/zsu/p bd

moszkva, 1975. október 8./mti/

szerdán moszkvából berlinbe utazott az szkp küldöttsége, amely résztvesz az európai kommunista és munkáspártok konferenciájának előkészítésével foglalkozó munkacsoport ülésén. a küldöttség vezetője borisz ponomarjov, az szkp kb politikai bizottságának póttagja, a központi bizottság titkára.

a küldöttség tagjai: vagyim zaglagyin, az szkp központi revíziós bizottságának tagja, az szkp kb nemzetközi osztályának helyettes vezetője és georgij sahnazarov, a központi bizottság osztályvezető-helyettese./taszsz/

17.10/p *14.30*

-.
-34-

kk.45. kozmosz -775

pm/zsu/p bd

moszkva, 1975. október 8./taszsz/

a világűr kutatásának folytatása céljából a szovjetunióban szerdán földkörüli pályára bocsátották a kozmosz-775 mesterséges holdat. a szputnyik kör alakú pályán kering. a föld felszínétől való távolsága 35.900 kilométer; a pálya síkjának az egyenlítő síkjával bezárt szöge 0,1 fok; keringési ideje 24 óra 2 perc.

a szputnyik tudományos berendezése az előírásoknak megfelelően működik./mti/

-.-

kk.46. brit konzervatívok - kongresszus

pk/a/ng

blackpool, 1975. október 8.

patak károly, az mti tudósítója jelenti:

a brit konzervatív párt szerdán nagy szavazattöbbséggel elvetette azt a javaslatot, hogy a tavaly két választási vereséget szenvedett toryk a másik polgári párttal, a liberálisokkal szövetségben keressék az újbóli hatalomra jutáshoz vezető utat.

a párt blackpooli országos kongresszusán ügyrendi indítványt nyújtottak be, amely - a pártvezetőség véleményével ellentétben - hitet tett az ugynevezett arányos képviseleti rendszer mellett, amely ellentétben áll a nagy-britanniában alkalmazott egy kerület-egy képviselő szisztémával. az utóbbi rendszerben megsemmisülnek az egyes választókerületekben a vesztesekre leadott szavazatok és így az egynást váltó két nagy párt, a konzervatív és a labour mellett, a többi erő szavazataihoz képest aránytalanul kevés mandátumhoz jut.

az elsőszámú kárvallott a liberális párt. minthogy a választási rendszer reformja ezt a pártot megerősítené, a liberálisok ellenszolgálatásképpen hajlandók lennének a konzervatívokat támogatni. az ennek előmozdítását célzó javaslatot vetette el a kongresszus. a szónokok többnyire azt hangoztatták: a konzervatív párt egy idő múlva elég erős lesz ahhoz, hogy szövetséges nélkül is győztesen kerüljön ki a választásokból.

a 92. konzervatív pártértekezlet szerdai ülésének talán legérdekesebb mozzanata az egykori miniszterelnök, heath és a jelenlegi pártvezér mrs. tatcher összetalálkozása volt az elnökség emelvényén.

/folyt.köv./
17.50/a *18.11*

- 35 -

kk.49. közel-kelet...folyt/p

t e l a v i v

simon jiftah, az egyik legnevesebb izraeli atomtudós szerdán közölte, hogy izrael mintegy 60 ezer tonna uránium nyersanyaggal rendelkezik, s ebből évente 60 tonnát képes kitermelni az atomreaktorok üzemeltetése céljából.

a upi ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy washingtont éppen izrael bejelentett nukleáris potenciálja „aggasztja”, atomrobbanófejekkel is ellátható, 720 kilométeres hatótávolságú amerikai perishing rakétákra vonatkozó izraeli kérés kapcsán. a rakéta segítségével izrael saját területéről képes lenne elérni bármely szomszédos arab országban található célpontot./upi/

hivatalos tel avivi adatok szerint izrael külföldi adóssága a folyó év első felében 875 millió dollárral nőtt, elérve a 8,8 milliárd dollárt.

külkereskedelmi deficitje az év első hat hónapjában 1,821 milliárd dollárra rugott. ez 15 százalékkal magasabb a tavalyi és hasonló időszakában kimutatott deficit összegénél.

az adn hírügynökség emlékeztet arra is, hogy a magas katonai kiadások miatt izraelben eszközölt legutóbbi 10 százalékos fontleértékelés / 1975 szeptember 28-án/ újabb drasztikus áremeléseket idézett elő. hivatalos becslések szerint a drágaság mintegy 5 százalékkal nőtt./adn/

-. -

kk.50. gáspár sándor felszólalása az szvsz főtanácsa ülésén

ds/a/ng p á r i z s , 1975. október 8. /mti/

a szakszervezeti világszövetség főtanácsa párizsi ülésén szerdán folytatta enrique pastorino elnök és pierre gensous főtitkár jelentéseinek megvitatását. a vita során több felszólaló rámutatott arra, hogy a jelenlegi helyzetben, amelyet a tőkés világ válságának elmélyülése és a ott élő dolgozók helyzetének súlyosbodása jellemez, fokozott jelentősége van a különböző irányzatokhoz tartozó szakszervezetek nemzetközi szinten való együttműködésének, akcióegységének. erre nézve már vannak biztató jelek, amint azt legutóbb a franco-nyugat-terror elleni egységes tiltakozás átütő ereje mutatta, de még jelentős akadályokat kell leküzdeni ezen a téren. az szvsz-nek mindenestre továbbra is e cél elérésére kell törekednie.

gáspár sándor, a szot főtitkára felszólalásában méltatta az szvsz három évtizedes tevékenységének jelentőségét és hangsúlyozta: a világ munkás-szervezeteinek képviselői azért határozta el 30 évvel ezelőtti soraik egyesítését, hogy az ebből kisugárzó roppant erővel védjék, óvják a munkásosztály érdekeit és előre lendítsék a társadalom fejlődését mindenütt a világon.

18.20/a

M 18'30

- 38 -

/folyt.köv./

kk.50./ gáspár sándor.....folyt./-a

a szakszervezeti világszövetség a világ legátfogóbb, legerősebb szervezetét jelentette akkor és jelenti ma is azokkal szemben, akik újból és újból fel akarták és akarják szítani a népek közötti békétlenséget, akik konzerválni akarták és akarják a dolgozók elnyomását és jogfosztottságát.

sajnos, e nemes célok nem valósulhattak meg mindenütt. az egység megbomlott, különböző hatásokra számosan letértek a közös útról. mindennek ellenére a világszövetség fennmaradt, él dolgozik és egyre gyarapodik. az annak idején párizsban meghirdetett elveit, törekvéseit mindmáig megtartotta. az egységet képviselőkre támaszkodva folytatta harcát a nemzetközi munkásosztály egészségének közös, egyetemes és közvetlen érdekében. most is ezekre az erőkre építve, szívós, türelmes, rugalmas munkával azon fáradozik, hogy újra megtalálja a közös cselekvés lehetőségeit.

„elveinkben szilárdan vagyunk, de módszereinkben rugalmasaknak kell lennünk - hangsúlyozta gáspár sándor. okosan töprengve, a folytonosan változó körülményekhez kell igazítani lépéseinket és ha kell, változtatni cselekvésünket,„

a szot főtitkára hangsúlyozta: nem szabad engedni a nacionalizmus csábításának, amely csak károkat okozna e nemzetközi szakszervezeti mozgalomnak és veszélyeztetné az internacionalista összefogásban rejlő cselekvés hatékonyságát. arra is rámutatott, hogy egyre növekszik az érdeklődés a szocialista országok szakszervezeteinek munkája iránt.„ a társadalmi viszonyaink iránti vonzalom, a szocializmusért folyó harc annál erősebb és mélyebb lesz - mondotta - mennél jobban és hitelesebben tudjuk bizonyítani, hogy egyetlen más társadalmi rendszerben sem, csak a szocialista társadalmi viszonyok között, rendelkeznek a szakszervezetek olyan lehetőségekkel, jogokkal, amelyek a legszélesebb értelemben szolgálhatják a dolgozók általános és közvetlen érdekeit. a mi országainkban a pártok, a kormányok és a szakszervezetek ugyanazokért a célokért dolgoznak, de mindegyik másként, így a szakszervezetek is sajátos arculatuknak megfelelően. ez a sajátos arculat most van kibontakozóban. a jövőt mi hordozzuk és ezért meg vagyunk győződve róla, hogy a nemzetközi munkásosztálynak még több örömet fogunk szerezni.„

gáspár sándor végezetül hangsúlyozta: az élet megköveteli, hogy az szvsz gyakorlati munkáját új tennivalókkal egészítse ki és állandóan igazodjék a változó helyzet követelményeihez. „ebben a szellemben dolgozva újabb sikereket érhetünk el elveink megvalósításában, a nemzetközi szakszervezeti erőök együttműködésében, a nemzetközi munkásosztály ügyének képviselésében, - mondotta.

18.25/a M 18'45

- 39 -

kk.51. callaghan

pk/a/ng London, 1975. október 8./mti/

James Callaghan brit külügyminiszter szerdán felszólalt aUPI amerikai hírügynökség szerkesztőinek londoni értekezletén. Egyebek között kijelentette: nagy-Britannia amikor még jól ment a dolga, meg tudta engedni magának azt a fényűzést, hogy mindenki azt terjessze róla, mennyire veszélyesen állnak ügyei. A túlzott borulátás, amelyet a sajtó nagy-Britanniáról terjeszt, egyfajta új, angol kór, - mondotta Callaghan és hozzáfűzte: még nagyobb baj, hogy a balhiedelmeket készpénznek is veszik.

A brit szakszervezeti főtanács az értekezlettel egyidejűleg nyilatkozatban követelte a kormányzattól, hogy a behozatal szelektív korlátozásával védelmezze a nehézségekkel bajlódó iparágakat, elsősorban a gépkocsik és különböző villamosipari cikkek gyártását, a textilipart és a cipőgyártást. Callaghan, anélkül, hogy erről a nyilatkozatról hivatalosan tudomása lett volna, kijelentette, hogy a protekcionizmus növekedése veszélyekkel jár: az egyik ország védekezése a másik ország meegtorlását vonja maga után, ami végül is a brit kereskedelmi mérleget ronthatná. A különböző határesetekben előfordulhat, hogy egyes kormányok engednek a védelmet követelő nyomásnak, de remélhetőleg ezek csak kivételes esetek lesznek - fűzte hozzá.

A külügyminiszter arra is kitért, hogy nagy-Britannia nem a közös piac küldöttségének tagjaként, hanem saját delegációval kíván részt venni az energiatermelő és fogyasztó országok tervezett értekezletén. Emiatt az elhatározása miatt nagy-Britanniát több partnere élesen bírálta. Callaghan kijelentette: nem áldoz fel életbevágó nemzeti érdekeket, ha csak nincs meggyőződve arról, hogy az ilyen eljárás nagy-Britannia hasznára válik, márpedig ebben az esetben nincs erről meggyőződve.

--

- 40 -

18.35/a
AR 18/85

kk.52. szovjet-amerikai kereskedelmi és gazdasági tanács

pm/zsu/p pi Washington, 1975. október 8./taszsz/

Washingtonban megtartották a szovjet-amerikai kereskedelmi és gazdasági tanács igazgatói ülését. Az ülésen megvitatták a szovjet-amerikai kereskedelem fejlődését és perspektíváit, kölcsönös finanszírozásának kérdéseit, a két ország közötti gazdasági együttműködés kiszélesítésének lehetőségeit. Felszólalt William Simon, az egyesült államok pénzügyminisztere.

Az ülésen felolvasták Leonid Brezsnyevnek, az SZKP központi bizottsága főtitkárának üzenetét, amely így hangzik:

„szívélyesen üdvözlöm az amerikai-szovjet kereskedelmi és gazdasági tanács ülésének résztvevőit, akik ismét összegyűltek, hogy megvitassák az országaink közötti kereskedelmi-gazdasági kapcsolatok problémáit. Mi úgy véljük, hogy az amerikai-szovjet kereskedelmi és gazdasági tanács tevékenyen végzi hasznos munkáját, amely a kapcsolatok megjavítására, a fennálló nehézségek elhárítására, s arra irányul, hogy kereskedelmi-gazdasági együttműködésünk olyan fejlődést érjen el, amely megfelel a két ország gazdasági potenciáljának.

Áldásos, de - ahogy a tapasztalatok mutatják - nem könnyű munka ez, nagy és kitartó erőfeszítéseket követel. Hisszük, hogy végső fokon siker koronázza majd ezt a munkát.

A szovjet-amerikai kapcsolatok az utóbbi években érzékelhetően javultak. A szovjet-amerikai kereskedelem volume-ne bár lassan, de szakadatlanul növekszik; ebben az évben meghaladja az 1,7 milliárd dollárt. Öröndetes, hogy ebben a kereskedelemben mutatkoznak a hosszú távu jelleg elemei, amelyek arra hivatottak, hogy évekre biztosítsák országaink között az áruk stabil áramlását.

/folyt köv ./
18.40/ *al*

-41-

52.szovjet....folyt/p

kétségtelenül az ilyen jellegű kereskedelem előnyös a két ország népei számára és a feladat a mi értelmezésünk szerint az, hogy kiszélesítsük és megerősítsük a kereskedelemnek ezt a formáját. A feladat megoldása megköveteli az országaink közötti kereskedelmi-gazdasági kapcsolatok további normalizálását és a kölcsönösen előnyös kereskedelem folytatásához szükséges kedvezőbb feltételek megteremtését.

meggyőződésünk, hogy a nemzetközi feszültség folytatódó enyhülése kapcsán, amelynek tanubizonyosága volt a nemrégiben megtartott európai biztonsági és együttműködési értekezlet, az értekezleten résztvett országok kereskedelmi és gazdasági kapcsolatainak fejlesztéséhez új lehetőségek nyílnak. országaink kereskedelmi kapcsolatainak normalizálása megfelelne az értekezlet záródokumentumában rögzített céaloknak és elveknek, és kétségtelenül a szovjetunióban és az egyesült államokban élő népek érdekeinek is „.

gerald ford, az egyesült államok elnöke a fehér házban fogadta a szovjet és az amerikai küldöttséget. a találkozón résztvett anatólij dobrinyin, a szovjetunió washingtoni nagykövete is.

ford elnök méltatta azokat a nagy eredményeket, amelyeket vlagyivosztokban, majd idén nyáron helsinki-ben a leonyid brezsnyev -vel lezajlott találkozásai idején sikerült elérni.

az elnök hangsúlyozta, hogy az egyesült államok kormánya és üzleti körei nagy jelentőséget tulajdonítanak a szovjetunióval fenntartott kereskedelmi és gazdasági kapcsolatok fejlesztésének, és az amerikai kormányzat lépéseket tesz e kapcsolatok normalizálására. mint megjegyezte, ez nemcsak a két ország érdekeinek, de egészében a nemzetközi kapcsolatok érdekeinek is megfelel.

mint a fehér ház szóvivője közölte, gerald ford csalódását fejezte ki amiatt, hogy ez ideig sem lépett hatályba a két ország 1972-ben megkötött kereskedelmi egyezménye, és kifejezte azt a reményét, hogy leküzdik majd az egyezmény megvalósításának útjában álló akadályokat.

mint az elnök a találkozón kijelentette, az egyesült államok kormánya erőfeszítéseket tesz majd a kongresszusban az akadályok kiküszöbölésére.

/folyt köv ./
18.45/p *19.11*

-42-

kk.52. szovjet ...2.folyt/p

gerald ford meglepéssel nyilatkozott arról a tevékenységről, amelyet az amerikai-szovjet kereskedelmi és gazdasági tanács a két ország közötti kapcsolatok megjavítása és a kereskedelem fejlesztése érdekében kifejt.

a szovjet küldöttséget v.sz. alhimov külkereskedelmi miniszterhelyettes vezette. amerikai részről számos bank- és ipari társaság vezetői vettek részt az ülésen./mti/

-.-

kk.53. le duan - zsvkov

ai/p ng s z ó f i a , 1975. október 8./mti/

szerdán délután todor zsvkov, a bolgár kommunista párt központi bizottságának első titkára, az állatanács elnöke a bojanai kormányrezidencián fogadta le duant, a vietnami dolgozók pártja központi bizottságának első titkárát. a találkozón a két tárgyaló küldöttség magasrangú tagjai is részt vettek.

a nap folyamán megkezdődtek a hivatalos tárgyalások a vdk párt- és kormányküldöttsége és a bolgár vendéglátók között.

-.-

kk.54. pajetta - európai kommunista párt

mp/p ng r ó m a , 1975. október 8./mti/

g.c. pajetta, az okp kb titkára és s.segre, a kb tagja, a külügyi osztály vezetője elutazott berlinbe, ahol az olasz kommunista párt képviselőjében résztvesznek az európai kommunista és munkaspártok konferenciájának előkészítésével foglalkozó munkacsoport ülésén.

-.-

18.50/p *19.11*

-43-

kk.55. almirante - amerikai sajnálkozás

mp/a/ng r ó m a , 1975. október 8. /mti/

almirante olasz ujfasiszta pártvezető közelmúltban tett amerikai utazásával kapcsolatban az egyesült államok római nagykövetsége, a washingtoni külügyminisztérium felhatalmazása alapján, hivatalosan, sajnálkozását fejezte ki azért, hogy almirante látogatását, parlamenti képviselőkkel és a nemzetbiztonsági tanács tisztviselőivel történt találkozását olasz politikai körökben úgy értékelték, mint az olasz szociális mozgalomnak / az ujfasiszta pártnak - a szerk./ nyújtott támogatást és hivatalos elismerést e szervek részéről,, almirante nem kapott meghívást az egyesült államokba, látogatása és megbeszélései magánjellegűek voltak - hangsúlyozta nyomatékosan a nyilatkozat, amely arról árulkodik, hogy az olasz ujfasiszta vezető utazása és azt követően tett nyilatkozatai kényelmetlenül érintették washingtont. az utazás olasz politikai körökben egyöntetű felháborodást keltett./magyar p./

--

kk.56. brit konzervatívok - kongresszus - 2.

pk/a/ng b l a c k p o o l , 1975. október 8./mti/

william whitelaw, a konzervatív párt alelnöke szerdán egy, a konzervatív párt kongresszusával párhuzamosan blackpoolban tartott politikai gyűlésen védelmére kelt a munkáspárti kormányzat jövedelemelvonó politikájának. ennek kudarcát nem válna sem anglia, sem a konzervatív párt hasznára - mondtotta, majd hozzáfűzte: a konzervatívok nem támogatnak semmiféle olyan politikai nézetet, amely a nadrágszj-politika megbuktatására irányul.

--

18.55/a *19.15*

- 44 -

:kk.57. amerikai-spanyol megállapodás - izvesztyija

rg/tm/p pi m o s z k v a , 1975. október 8./mti/

az izvesztyija szerdai száma kommentárban foglalkozik a spanyol területen lévő amerikai haditámaszpontokra vonatkozó legújabb amerikai-spanyol megállapodással, mint a lap írja, a tengerentúli támogatás olyan időpontban érkezett, amikor az anakronisztikus spanyol rezsim mindinkább elszigetelődik a nemzetközi politikai életben.

mint amerikai hivatalos személyiségek nyilatkozataiból kitűnik, spanyolország - ha az amerikai kongresszus hozzájárul - öt éven keresztül évi 500-750 millió dollár értékű katonai segítséget fog kapni az egyesült államoktól.

a szovjet esti lap idézi a new york times-t, amely megállapítja, hogy franco kormánya számára a szerződés jelentős pszichológiai győzelmet jelent. ezt hangsúlyozza egyébként a hivatalos francoista lap, az arriba is: „madrid politikájának tapsolnak washingtonban,„/taszsz/

--

kk.58. a szerkesztőségek tájékoztatására

-----
giscard d,estaing - le monde
ds/p ng p á r i z s , 1975. október 8./mti/

a le monde értesülése szerint giscard d,estaing moszkvai látogatása során „együttműködési programot,, ír majd alá, amely írásban is rögzítené, hogy évenként legalább egyszer csúcstalálkozóra kerül majd sor a két ország vezetői között. ez gyakorlatilag nem jelent újítást - jegyzi meg a lap-, hiszen pompidou és brezsnyev eddig is évente egyszer vagy kétszer találkozott, de a csúcstalálkozóknak ez a ritmusa nem volt írásban rögzítve.

a látogatás során egyébként több más egyezményt is aláírnak, így az idegenforgalmi együttműködésről, a repülőgépipari együttműködésről és az energetikai együttműködésről. ezek azonban csak keretszerződések lesznek és nem tartalmaznak egyedi terveket.

francia részről mindazonáltal remélik, hogy a látogatás előbbre lendíti majd a néhány nagyobb szabású, konkrét szerződésről folyó tárgyalásokat is.

19.100/p
19.25

--
-45-

kk.59. genscher - Lengyelország

bj/a/ng

b o n n, 1975. október 8./mti/

hans-dietrich genscher szövetségi külügyminiszter csütörtökön délelőtti varsóba utazik, hogy aláírja a helsinki - az európai biztonsági csúcskonferencia idején - létrejött lengyel-nyugatnémet megállapodásokat.

a bonni külügyminisztérium szóvivője közölte, hogy a nyugatnémet külügyminiszter reggel nyolc órakor indul el repülőgépen varsóba és 11 óra tájban érkezik oda. az ismeretlen katonai emlékművének megkoszorúzása után nyomban megkezdődnek a hivatalos megbeszélések, majd sor kerül a megállapodások aláírására.

mint a szóvivő elmondotta, négy megállapodásról van szó: egy nyugdíj-és balesetbiztosítási egyezményről, egy nyugdíj-és átalány-megállapodásról, a két ország hitelegyezményéről és a németajkuak kiutazását szabályozó jegyzőkönyvről.

csütörtökön délután genscher lengyel állami és pártvezetőkkel találkozik, másnap pedig konzultációs megbeszélések, sajtóértekezlet és városnézés szerepelnek programján. a külügyminiszter pénteken este tér vissza bonnba./bochkor?

-. -

kk.60. ndk- küldöttség

pm/th/a/pi

u l j a n o v s z k, 1975. október 8./mti/

a német demokratikus köztársaság párt és állami küldöttsége, amely erich honeckernek, a német szocialista egységpárt központi bizottsága első titkárának vezetésével hivatalos baráti látogatáson van a szovjetunióban, uljanovszkban, lenin szülővárosában találkozott a város társadalmának képviselőivel. a találkozóon horst sindermann, az ndk minisztertanácsának elnöke mondott beszédet,

a vendégek látogatást tesznek szverdlovszkban, kazanyban és volgogradban is./taszsz/

19.05/a

-. -
- 46 -

ll

kk.61. szovjet tudományos akadémia

pm/p kcs pi

m o s z k v a, 1975. október 8./mti/

mint jelentettük, kedden a kremlben megnyílt a szovjet tudományos akadémia fennállásának 250. évfordulója alkalmából rendezett jubileumi tudományos ülészak. tudósok, mérnökök, közéleti személyiségek, külföldi szakértők vesznek részt az ülészak munkájában.

a tudósok szerdán megvitatták a fizika, a matematika, a technika területén elért eredményeket.

alekszandr prohorov nobel-díjas akadémikus felszólalásában megállapította, hogy a szovjet tudósok vezető helyet foglalnak el a szilárd testek fizikája területén végzett alap kutatásokban.

prohorov akadémikus egyebek között rámutatott, hogy az elektronikus számítógépek jelenlegi harmadik nemzedéke már nem elégíti ki a korszerű követelményeket. ezért az akadémia tudóssai erőfeszítéseiket arra összpontosítják, hogy olyan új berendezéseket alkossanak, amelyek lehetővé tennék a gépek emlékező egysége befogadó képességének további növelését. véleménye szerint már 1976-ban alkalmazásra kerülnek azok a berendezések, amelyek révén növelhető az emlékező egység befogadó képessége és lényegesen csökkenthető az önköltség.

a szovjet tudósok nagy sikereket értek el az új típusú lézerek létrehozása területén. mint pjotr kapica akadémikus közölte, az utóbbi időben lézereket alkalmaztak a termonukleáris szintézis területén folyó kutatásoknál. kapica akadémikus véleménye szerint szabályozott termonukleáris reakció megvalósításánál még nem küzdötték le a nehézségeket, de egy nagy szakértői csoport összpontosítja tevékenységét a plazmában végbemelő fizikai folyamatok tanulmányozására.

az ülészakon felszólalt viktor ambarcumjan akadémikus, aki közölte, hogy az utóbbi időben a szovjet tudósok úgynevezett kompakt galaktikákat fedeztek fel. véleménye szerint ezek tanulmányozása révén fontos következtetések vonhatók le a galaktikák keletkezésének általános mechanizmusáról.

az ülészak folytatja munkáját./taszsz/

-. -

19.25/R ll 19.15

-47-

kk.59. genscher - Lengyelország

bj/a/ng

b o n n, 1975. október 8./mti/

hans-dietrich genscher szövetségi külügyminiszter csütörtökön délelőtt varsóba utazik, hogy aláírja a helsinki - az európai biztonsági csúcskonferencia idején - létrejött lengyel-nyugatnémet megállapodásokat.

a bonni külügyminisztérium szóvivője közölte, hogy a nyugatnémet külügyminiszter reggel nyolc órakor indul el repülőgépen varsóba és 11 óra tájban érkezik oda. az ismeretlen katona emlékművének megkoszorúzása után nyomban megkezdődnek a hivatalos megbeszélések, majd sor kerül a megállapodások aláírására.

mint a szóvivő elmondotta, négy megállapodásról van szó: egy nyugdíj-és balesetbiztosítási egyezményről, egy nyugdíj-és átalány-megállapodásról, a két ország hitellegyezményéről és a németajkuak kiutazását szabályozó jegyzőkönyvről.

csütörtökön délután genscher lengyel állami és pártvezetőkkel találkozik, másnap pedig konzultációs megbeszélések, sajtóértekezlet és városnézés szerepelnek programján. a külügyminiszter pénteken este tér vissza bonnba./bochkor?

--

kk.60. ndk- küldöttség

pm/th/a/pi

u l j a n o v s z k, 1975. október 8./mti/

a német demokratikus köztársaság párt és állami küldöttsége, amely erich honeckernek, a német szocialista egységpárt központi bizottsága első titkárának vezetésével hivatalos baráti látogatáson van a szovjetunióban, uljanovszkban, lenin szülővárosában találkozott a város társadalmának képviselőivel. a találkozón horst sindermann, az ndk minisztertanácsának elnöke mondott beszédet,

a vendégek látogatást tesznek szverdlovszkban, kazanyban és volgogradban is./taszsz/

19.05/a

--
- 46 -

ll

kk.61. szovjet tudományos akadémia

pm/p kcs pi

m o s z k v a, 1975. október 8./mti/

mint jelentettük, kedden a kremlben megnyílt a szovjet tudományos akadémia fennállásának 250. évfordulója alkalmából rendezett jubileumi tudományos ülészak. tudósok, mérnökök, közéleti személyiségek, külföldi szakértők vesznek részt az ülészak munkájában.

a tudósok szerdán megvitatták a fizika, a matematika, a technika területén elért eredményeket.

alekszandr prohorov nobel-díjas akadémikus felszólalásában megállapította, hogy a szovjet tudósok vezető helyet foglalnak el a szilárd testek fizikája területén végzett alap kutatásokban.

prohorov akadémikus egyebek között rámutatott, hogy az elektronikus számítógépek jelenlegi harmadik nemzedéke már nem elégíti ki a korszerű követelményeket. ezért az akadémia tudósai erőfeszítéseiket arra összpontosítják, hogy olyan új berendezéseket alkossanak, amelyek lehetővé tennék a gépek emlékező egysége befogadó képességének további növelését. véleménye szerint már 1976-ban alkalmazásra kerülnek azok a berendezések, amelyek révén növelhető az emlékező egység befogadó képessége és lényegesen csökkenthető az önköltség.

a szovjet tudósok nagy sikereket értek el az új típusú lézerek létrehozása területén. mint pjotr kapica akadémikus közölte, az utóbbi időben lézereket alkalmaztak a termonukleáris szintézis területén folyó kutatásoknál. kapica akadémikus véleménye szerint szabályozott termonukleáris reakció megvalósításánál még nem küzdötték le a nehézségeket, de egy nagy szakértői csoport összpontosítja tevékenységét a plazmában végbemelő fizikai folyamatok tanulmányozására.

az ülészakon felszólalt viktor ambarcumjan akadémikus, aki közölte, hogy az utóbbi időben a szovjet tudósok úgynevezett kompakt galaktikákat fedeztek fel. véleménye szerint ezek tanulmányozása révén fontos következtetések vonhatók le a galaktikák keletkezésének általános mechanizmusáról.

az ülészak folytatja munkáját./taszsz/

--

19.25/p ll 19.15

-47-

kk.62. két hír szlovákiából

usz/a/ng   p o z s o n y , 1975. október 8./mti/

a magas-tátrában szerdán lehullott az első hó. a összefüggő hótakaró 1300 méterrel a tengerszint fölött kezdődik és vastagsága a csúcson eléri a 20 cm-t is. 1800 méteren felül tartósan fagypontra alatta van a hőmérséklet.

x x x

pozsony esti lapja, a vecernik elismerő, meleg szavakkal méltatja schiff andrás, a fiatal magyar zongoraművész hétfő esti szereplését a pozsonyi zenei ünnepek keretében. a lap kritikusa rendkívüli tehetségnek nevezi schiff andrást és megállapítja, hogy a 22 éves művész, akit már tavalyról ismer a pozsonyi közönség, nagy fejlődésről tett tanubizonyosságot.

--

kk.63. mpla-siker

et/zsu/a/pi   l u a n d a , 1975. október 8. /mti/

az angolai népi felszabadítási mozgalom/mpla/ fegyveres erői elfoglalták ancocua stratégiai fontosságú támaszpontját, amely angola namibiával határos vidékén található - jelentette be közleményében az mpla. az e térségben folyó harcok során zsoldos különítményeket semmisítettek meg. a zsoldoscsapatokat az ország szétszakítására törekvő angolai nemzeti felszabadítási front /fnla/, a nemzeti unió angola teljes függetlenségéért/unita/ és külső imperialista erők bérelték fel az mpla elleni harcra.

az mpla vezetőségének közleménye kiemeli, hogy a népi mozgalom egységei a harcokban nagymennyiségű nyugati és kínai gyártmányú fegyvert zsákmányoltak. az mpla megbélyegzi azokat az angolával szembenálló csoportokat, amelyek dél-afrikai és nyugat-európai zsoldosokból fegyveres bandákat toboroznak. e bandák terrorizálják a békés lakosságot és zürzavart, viszályt igyekeznek elhárítani angolában, hogy megállítsák az országban zajló dekolonizációs folyamatot.

/folyt.köv./

19.35/a *xl* 19.55

- 48 -

t

kk.63./ mpla.....folyt./-a

az ország más vidékein, ahol korábban harcok folytak az fnla és az unita szakadárjai ellen, ma már nyugalom van. a helyi sajtó figyelmeztet arra, hogy az aktív harctevékenység szüneteltetése az fnla és az unita részéről csupán ideiglenes jelenség. e csoportok a rövid pihenőt katonai felszerelésük javítására, létszámuk növelésére kívánják felhasználni - többek között külföldi zsoldosok toborzásával is./taszsz/

--

kk.64. tudományos akadémia - fogadás

pm/t/a/pi   m o s z k v a , 1975. október 8./taszsz/

a szovjet kormány szerdán a kreml kongresszusi palotájában fogadást rendezett a szovjet tudományos akadémia megalakulásának 250.évfordulója alkalmából.

a fogadáson alekszej koszigin, a szovjetunió minisztertanácsának elnöke üdvözölte a szovjet tudósokat és a külföldi vendégeket.

az szkp - mondotta koszigin - egész tevékenységében a tudományra támaszkodik, szüntelenül tanácskozik a tudósokkal, mert ebben látja a gyorsított ütemű fejlődés egyik legfontosabb feltételét az élet minden területén.

a tudomány és a gyakorlat gyümölcsöző társítását - folytatta a szovjetunió minisztertanácsának elnöke - látjuk pártunk sokrétű tevékenységében és ezt a fejlődést nagyban elősegíti a kommunista tudósok nagy serege. az szkp központi bizottságának, a szovjet kormánynak meggyőződése, hogy a szovjet tudósok becsülettel teljesítik a nép iránt vállalt kötelelességeiket, még magasabb szintre emelik a tudomány szerepét az ország életében, fejlődésünk égető feladatainak megoldásában - hangsúlyozta koszigin.

/folyt.köv./

19.45/ a *xl* 20.10

- 49 -

kk.64./ tudományos akadémia.....folyt./-a

vlagyimir kotyelnikov, a szovjet tudományos akadémia megbízott elnöke köszönetet mondott az szkp központi bizottságának, a szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnökségének, a szovjet kormányának és személy szerint leonyid brezsnyevnek, az szkp központi bizottsága főtitkárának a szovjet tudomány fejlesztéséről való szüntelen gondoskodásukért, az akadémia tevékenységének magas elismeréséért.

a szovjet tudósok - hangsúlyozta kotyelnikov - minden erejüket, és tudásukat arra összpontosítják, hogy igazolják a párt és a nép beléjük helyezett bizalmát, hogy önfeláldozó munkával elősegítsék a kommunista építést./mti/

kk.65. nszk - dél-afrika

bj/p ng b o n n , 1975. október 8.

bochkor jenő, az mti tudósítója jelenti:

az afrikai nemzeti kongresszus /anc/ képviselői szerdán bonnban tartott sajtóértekezletükön újabb leleplező adatokat és okmányokat tettek közzé a nyugatnémet-dél-afrikai nukleáris együttműködésről.

rámutatattak, hogy günther rall tábornok lemondása önmagában jelentéktelen ügy, csupán „csucs a jéghegynék”, az előző leleplezések nyomán a szövetségi kormány képtelen volt meggyőző módon tagadni aktív közreműködését a dél-afrikai nukleáris katonai potenciál kiépítésében, ezért cáfolatait részleges vagy tényleges beismerésekkel vegyítette.

a sajtókonferencia rendezői bebizonyították, hogy a nyugatnémet cégek csak kormányengedéllyel szállíthatnak exportjavakat külföldre, így dél-afrikába is, sőt azt is, hogy ilyen engedélyeket kormány - a hivatalos cáfolat ellenére - már ki is állított, más esetben pedig előre szavatolta a tőkés üzleteket.

ez úgy tudódott ki, hogy az afrikai nemzeti kongresszus megbízottai telefonon felhívták a nürnbergi m.a.n. céget és megtudták, hogy a vállalat valóban kapott megrendelést kompresszorok leszállítására. / az ilyen kompresszorok köztudomásúan az uránium dúsításához szükségesek, miáltal lehetővé válik a dél-afrikai nukleáris fegyverkezés bázisának megteremtése/.

/folyt köv ./

20.00/p

20.05

-50-

kk.65. nszk-...1.folyt/p

a m.a.n. cég azzal védekezett, hogy a kompresszorokra a dél-afrikai szénbányászatban van szükség.

az együttműködés másik szembeszökő bizonyítéka, hogy a dél-afrikai fegyveres erők főparancsnoka személyesen is ellátogatott nürnbergbe. az anc közölte, hogy számos titkos okmány birtokába jutott és, hogy a kiértékelés után az okmányok fotókópiáit közzéteszik. a nukleáris együttműködésről tárgyal majd pretoriában a nyugatnémet gyáriparosok szövetségének 25-40 tagu küldöttsége is, amely október 31-én indul utnak dél-afrikába és november 6-ig marad ott. berthold beitz a krupp-cég felügyelő tanácsának elnöke csütörtökön utazik dél-afrikába, „nyilvánvalóan nem szabadságra, -”.

a dél-afrikai helyzet rendkívül robbanékony - állapotot idéz meg az afrikai nemzeti kongresszus képviselői. nem kétséges, hogy a fajüldöző rezsim uralmának megdöntése után az anc alkotja majd dél-afrika eljövendő kormányát. ha a nemzeti kongresszus alakít kormányt, „gondosan megnézzük, hogy ki is a barátunk és ki az ellenségünk”, a szövetségi kormánynak nem ártana felülvizsgálnia álláspontját.

nem véletlenül indított kampányt az anc a dél-afrikai-nyugatnémet katonai és gazdasági együttműködés leleplezésére / amelynek nyomán például a szudáni külügyminiszter lemondta esedékes bonni látogatását/. a fő feladat most az apartheid-rezsim teljes elszigetelése, kizárása az ensz-ből és végleges megsemmisítése.

ami a titkos okmányok megszerzését illeti, a sajtókonferencián kijelentették: „vannak barátaink szerte a világon, itt az nszk-ban, sőt dél-afrikában is, akik segítségünkre vannak. feketék és fehérek egyaránt, -” mondotta.

a bizonyítékok sulya alatt szerdán délután a kormány szóvivői elismerték a nyugatnémet cégek üzleti kapcsolatait és a kormány jóváhagyását. a külügyminisztérium szóvivője nem volt hajlandó kommentálni az anc „fenyegetését”, az eljövendő kormányalakítás esetére, hanem azzal érvelt, hogy az nszk sohasem kormányokat ismer el, hanem államokat.

20.05/p 20.05

-.-

-51-

kk.66. két afrikai hír

rg/a/pi

1975. október 8./mti/

addisz abeba

etiópia különböző vidékein az agrárreformmal való szembe-
szegülőkkel vívott harcok során körülbelül száz embert tettek
ártalmatlanná az utóbbi napokban az ország biztonsági erői,
jelentették be szerdán addisz abebában. a legnagyobb összetü-
zések színhelye a fővárostól észak-keletre fekvő welo és a dél-
re fekvő arusi tartomány voltak.

az agrárreform ellenzőinek vezetőiként ismert biru testvé-
reket-mintegy 9 ezer négyzetkilométernyi föld birtokosait -
társaikkal együtt szombaton ölték meg./afp/

lagos

a nigériai katonai kormány kedden nyilatkozatot tett közzé,
melyben bejelenti, hogy véget ért a múlt hónapban megkezdett
tisztogatási intézkedések sorozata.

a korrupcióellenes akciókban mintegy 500 tisztviselőt tá-
volítottak el posztjáról./tanjug/

--

kk.67. ford - moynihan - amin

ms/th/a/pi

washington, 1975. október 8./mti/

„ az elnök úgy véli, hogy moynihan nagykövet/ az egyesült
államok ensz fődelegátuska / azt mondta, amit mondani kell,
- jelentette ki ron nessen, a fehér ház szóvivője. nessen ki-
jelentését a upi amerikai hírügynökség úgy értékeli, hogy ford
elnök, teljes mértékben támogatja moynihan a szóhasz-
nálatát, amelyben „fajgyűlölő gyilkosnak,, bélyegezte idi amin
ugandai elnököt.

mint beszámoltunk róla moynihan kijelentése az afl-cio ame-
rikai szakszervezeti szövetség san franciscoi kongresszusán pén-
teken hangzott el és az afrikai és arab országok ensz-képviselői
élesen tiltakoztak miatta./upi/

20.30/a

--
- 52 -

20.50

kk.68. spartakus

vz/a/pi

köln, 1975. október 8./mti/

szerdán kölnben megnyílt a spartakus marxista diákszövet-
ség iv.kongresszusa, amelyen 350 küldött és több mint
20 ország testvérszervezeteinek képviselői vesznek részt.steffen
lehndorf, a spartakus szövetség elnöke politikai beszámolójá-
ban kiemelte a marxista szervezet megnövekedett tekintélyét
a nyugatnémet diákság soraiban.

nemzetközi kérdéseket érintve lehndorf hangsúlyozta az eu-
rópai biztonsági és együttműködési értekezlet történelmi jelen-
tőségét és azt, hogy a politikai enyhülést katonai enyhüléssel
kell kiegészíteni.

a kongresszus határozatban ítélte el a franco-rezsim ter-
rorintézkedéseit, és szolidaritást vállalt a spanyol demokrati-
kus erők igazságos harcával./taszsz/

--

kk.69. podgornij - olasz nagykövet

pm/pr/a/pi

moszkva, 1975. október 8./mti/

enrico aillaud, olaszország új moszkvai nagykövete szerdán
a kremlben átnyújtotta megbízólevelét nyikolaj podgornijnak,
a szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnöksége elnökének.

a nagykövet, átnyújtva a megbízólevelet, hangsúlyozta a
szovjet-olasz kapcsolatok további kiszélesítésének fontosságát,
a két államot és népeit összekötő barátság további erősítése
érdekében.

nyikolaj podgornij megállapítva, hogy a szovjet-olasz
kapcsolatok évek óta szakadatlanul fejlődnek és hogy azokat a fo-
kozódó bizalom és kölcsönös megértés jellemzi, emlékeztetett arra,
hogy leonyid brezsnyev és aldo moro olasz miniszterelnök
nemrégiben lezajlott helsinki találkozásánál ismét kifejez-
ték az együttműködés különböző területeken való fejlesztésére
irányuló kölcsönös törekvésüket./taszsz/

20.40/a

--
- 53 -

20.55

kk.70. latin-amerika - vegyes

ág/zsu/a/pi

1975. október 8./mti/

l o n d o n

chile londoni nagykövetség előtt szerdán tiltakozó nagygyűlést tartottak a különböző angol politikai pártok, szakszervezetek és társadalmi egyesületek képviselői. az egybegyűltek elítélték a chilei fasiszta junta terrorcselekményeit és követelték luis corvalánnak, a chilei kommunista párt főtitkárának azonnali kiszabadítását.

michael gatehouse, a chilei néppel való szolidaritás angol bizottságának titkára a taszsz tudósítójának adott nyilatkozatában rámutatott, hogy az angol nép a világ minden jóakaratu emberével együtt támogatja a szabadságért és demokráciáért harcoló chilei hazafiakat./taszsz/

b u e n o s   a i r e s

a chilei és más latin-amerikai menekültek argentinai bizottságának néhány tagja szerdán behatolt az ensz buenos aires-i képviselőtének irodájába és 13 személyt tuszul ejtett.

argentin rendőrségi közlés szerint a támadók akciójukkal a menekültek rossz életkörülményei miatt tiltakoznak. az enszhivatal környékét a rendőrség körülzárta./afp,ap,reuter/

c a r a c a s

a venezuelában lévő észak-amerikai és más külföldi érdekeltségű olajtársaságok 1975 végéig egymilliárd dollár értékű kártérítést kapnak a venezuelai kormánytól - közölte valentin hernández venezuelai bányai és kőolajügyi miniszter.

a venezuelai olajtársaságok államosítására vonatkozó törvény értelmében a kormány kártérítési ajánlatát hivatalos formában október 13-ig veszik kézhez a különböző olajtársaságok illetékesei./upi/

/folyt.köv./
20.45/a

ll 2045

- 54 -

kk.70./ latin-amerika.....folyt./-a

er ó m a

francesco cattanei olasz külügyi államtitkár szerdán az olasz szenátus külügyi bizottságának tagjai előtt azzal vádolta a chilei katonai juntát, hogy a bernardo leighton chilei ellenzéki vezető ellen elkövetett hétfői merénylet eszmei szerzője és irányítója volt. cattanei kijelentette: „ a politikai tulkapásoknak ez az epizódja csakis azt eredményezheti, hogy elutasítsunk egy olyan rezsimit, amely a politikai harc ilyen eszközeihez folyamodik, „ az olasz kormány - hangsúlyozta a külügyi államtitkár - mindent megtesz annak érdekében, hogy a gyilkossági kísérletért felelős személyeket bíróság elé állítsa, valamint megvédje és garantálja az olaszországban élő politikai menekültek biztonságát.

a külügyi bizottság tagjai - a kereszténydemokratáktól egészen a kommunistákig - csatlakozva cattaneihez, elítélték a gyilkossági kísérletet.

mint ismeretes, hétfőn rómban ismeretlen tettesek merényletet követtek el bernardo leighton, chilei antifasiszta mozgalom egyik legnevesebb képviselője és felesége ellen.
/upi/

-.-

kk.71. thaiföld - távközlési központok

et/a/pi

b a n g k o k , 1975. október 8. /mti/

a thaiföldi kormány bejelentette, hogy az amerikai csapatok 1976 márciusára tervezett teljes kivonásával egyidejűleg megszüntetik a thaiföldön található amerikai távközlési központok működését.

a cia által pénzelt amerikai távközlési hálózat kiterjedt és bonyolult rendszert alkot. az ország észak-keleti vidékén, udon thani város környékén működik az egyik szuper-titkos telekommunikációs központ. feladata, hogy lehallgassa a környező országok katonai és polgári rádióadásait./taszsz/

-.-

20.55/a ll 2100

- 55 -

kk.70. latin-amerika - vegyes

ág/zsu/a/pi

1975. október 8./mti/

l o n d o n

chile londoni nagykövetség előtt szerdán tiltakozó nagygyűlést tartottak a különböző angol politikai pártok, szakszervezetek és társadalmi egyesületek képviselői. az egybegyűltek elítélték a chilei fasiszta junta terrorcselekményeit és követelték luis corvalánnak, a chilei kommunista párt főtitkárának azonnali kiszabadítását.

michael gatehouse, a chilei néppel való szolidaritás angol bizottságának titkára a taszsz tudósítójának adott nyilatkozatában rámutatott, hogy az angol nép a világ minden jóakaratu emberével együtt támogatja a szabadságért és demokráciáért harcoló chilei hazafiakat./taszsz/

b u e n o s   a i r e s

a chilei és más latin-amerikai menekültek argentinai bizottságának néhány tagja szerdán behatolt az ensz buenos aires-i képviselőletének irodájába és 13 személyt tuszul ejtett.

argentin rendőrségi közlés szerint a támadók akciójukkal a menekültek rossz életkörülményei miatt tiltakoznak. az enszhivatal környékét a rendőrség körülzárta./afp,ap,reuter/

c a r a c a s

a venezuelában lévő észak-amerikai és más külföldi érdekeltségű olajtársaságok 1975 végéig egymilliárd dollár értékű kártérítést kapnak a venezuelai kormánytól - közölte valentin hernández venezuelai bányai és kőolajügyi miniszter.

a venezuelai olajtársaságok államosítására vonatkozó törvény értelmében a kormány kártérítési ajánlatát hivatalos formában október 13-ig veszik kézhez a különböző olajtársaságok illetékesei./upi/

/folyt.köv./
20.45/a

- 54 -

ll 2045

kk.70./ latin-amerika.....folyt./-a

er ó m a

francesco cattanei olasz külügyi államtitkár szerdán az olasz szenátus külügyi bizottságának tagjai előtt azzal vádolta a chilei katonai juntát, hogy a bernardo leighton chilei ellenzéki vezető ellen elkövetett hétfői merénylet eszmei szerzője és irányítója volt. cattanei kijelentette: „ a politikai tulkapásoknak ez az epizódja csakis azt eredményezheti, hogy elutasítsunk egy olyan rezsimet, amely a politikai harc ilyen eszközeihez folyamodik, „ az olasz kormány - hangsúlyozta a külügyi államtitkár - mindent megtesz annak érdekében, hogy a gyilkossági kísérletért felelős személyeket bíróság elé állítsa, valamint megvédje és garantálja az olaszországban élő politikai menekültek biztonságát.

a külügyi bizottság tagjai - a kereszténydemokratáktól egészen a kommunistákig - csatlakozva cattaneéhoz, elítélték a gyilkossági kísérletet.

mint ismeretes, hétfőn rómban ismeretlen tettesek merényletet követtek el bernardo leighton, chilei antifasiszta mozgalom egyik legnevesebb képviselője és felesége ellen.
/upi/

-.-

kk.71. thaiföld - távközlési központok

et/a/pi

b a n g k o k , 1975. október 8. /mti/

a thaiföldi kormány bejelentette, hogy az amerikai csapatok 1976 márciusára tervezett teljes kivonásával egyidejűleg megszüntetik a thaiföldön található amerikai távközlési központok működését.

a cia által pénzelt amerikai távközlési hálózat kiterjedt és bonyolult rendszert alkot. az ország észak-keleti vidékén, udon thani város környékén működik az egyik szuper-titkos telekommunikációs központ. feladata, hogy lehallgassa a környező országok katonai és polgári rádióadásait./taszsz/

-.-

20.55/a ll 2100

- 55 -

kk.72. közel-kelet

fe/p pi

1975. október 8./mti/

k a i r ó

tahszin basir kairói elnöki szóvivő szerdán üdvözölte az amerikai kongresszusnak azt a döntését, hogy jóváhagyja technikai szakértők vezényletét a sinai félszigetre. egyiptom reméli - tette hozzá -, hogy az egyesült államok a továbbiak folyamán pozitív szerepet fog játszani a közel-keleti válság általános rendezése érdekében./upi/

k u v a i t , b e i r u t

a kuvaiti minisztertanács szerdai rendkívüli ülése után közleményben kérte az arab liga rendkívüli ülésének összehívását a libanoni helyzet megvitatására. a kuvaiti kormány felkéri az arab ligát, a munkálkodjék libanon integritásának és stabilitásának megőrzésén - hangsúlyozta a közlemény .

hivatalos forrásokból származó szerda esti értesülés szerint karami libanoni miniszterelnök csütörtökön damaszkuszba utazik, hogy megvitassa a jelenlegi libanoni helyzetet hafez asszad szíriai elnökkel./afp/

t r i p o l i

kadhafi libiai elnök azzal vádolta az egyesült államokat, hogy „provokálja,, libiát. kadhafi kedd este beszélt abból az alkalomból, hogy libia öt évvel ezelőtt sajátította ki az olasz kézben levő földeket és egyéb ingatlanokat, aminek nyomán 18 ezer olasz telepes hagyta el az országot. az elnök az usa jelenleg játszott libiai szerepét ahhoz a szerephez hasonlította, amelyet olaszország játszott a század elején./reuter/

b u k a r e s t

az agerpres román hírügynökség közlése szerint jichak raphael izraeli vallásügyi miniszter szeptember 30-a és október 8-a között látogatást tett romániában. raphael a romániai zsidó közösségek elnökének moses rosen főrabbinak a meghívására érkezett. fogadták őt a bukaresti külügyminisztériumban is./afp/

--

21.15/pde 21.25

-56-

kk.73. ensz- hírek

fe/a/pi

1975. október 8./mti/

n e w y o r k

szerdán, az ensz-közgyűlés mostani ülészaka általános vitájának utolsó előtti napján escobar salom venezuelai külügyminiszter rámutatott, hogy korunkban a nemzetközi konfliktusok egyre nagyobb kockázatot jelentenek, így a reális alternatíva az államok békés egymás mellett élése marad. salom másrészt hangsúlyozta az atomfegyvermentes övezetek létrehozásának szükségességét. a tartós béke szempontjából - mutatott rá - fontos a bizalom légkörének kialakítása a nemzetközi kapcsolatokban, s ebben az értelemben derűlátásra ad okot az európai biztonsági és együttműködési értekezlet sikeres befejezése - mondotta

u hli phone burma külügyminisztere sajnálkozását fejezte ki amiatt, hogy a vdk és a difk nem foglalhatta el helyét a világszervezetben. a külügyminiszter hangsúlyozta még az általános leszerelésnek a fegyverkezési hajszá beszüntetésének szükségességét.

ugyancsak az általános és teljes leszerelés fontosságáról beszélt hugo banzer bolíviai elnök.

n i c o s i a

rauf denktas, a ciprusi törökök vezére szerdán hevesen bírálta makariosz elnököt a közgyűlés általános vitájának keddi napján elhangzott felszólalása miatt és azzal vádolta az érseket, hogy igazságtalan álláspontot foglal el a ciprusi kérdésben./ap/

--

kk.74. vacsora a vietnami küldöttség tiszteletére

pm/pr/a/pi

s z ó f i a , 1975. október 8./mti/

a bolgár kommunista párt központi bizottsága, a bolgár népköztársaság államtanácsa és minisztertanácsa szerdán este szófiában hivatalos vacsorát adott a vietnami demokratikus köztársaság párt-és kormányküldöttsége tiszteletére, amely leduannak, a vietnami dolgozók pártja központi bizottsága első titkárának vezetésével tartózkodik bulgáriában.

a testvéri barátság és a szívélyesség légkörében lezajlott vacsorán todor zsvikov, a bkp központi bizottságának első titkára, az államtanács elnöke és le duan mondott pohárköszöntőt. /bta/

21.35/a

21.45

--
- 57 -

v
kk.75. rövid hírek

vz/a/pi

1975.október 8./mti/

L i s s z a b o n : Leber látogatása

Costa Gomes portugál elnök meghívására szerdán háromnapos hivatalos látogatásra Lisszabonba érkezett Georg Leber nyugatnémet hadügyminiszter. személyében a tavaly áprilisi fordulat óta első ízben jár nyugatnémet kormánypolitikus, portugáliában a hadügyminiszter, akinek látogatása, tájékoztató jellegű, azevedo kormányfővel és más politikusokkal, köztük Soaresal, a szocialista párt elnökével fog tárgyalni./dpa/

t o k i ó : tajvaniak

az ap az új kína hírügynökségre hivatkozva közli, hogy kínában szerdán szabadon bocsátottak 65 tajvani, ügynököt és tengerészt, a 65 személy közül, akik kínában tíz évet töltöttek börtönben, hatvanan tajvan szigetére, öten pedig hongkongba távoztak./ap/

p á r i z s : merénylet

párizsban szerdán ismeretlen tettes merényletet követett el Bartolome Garcia, a spanyol nagykövetség helyettes katonai attaséja ellen. amikor Garcia hazatért lakására, egy férfi revolvérrel rálőtt és súlyosan megsebesítette. az attaséhelyettes kórházba szállították, a merényletnek sikerült elmenekülnie. az ETA baszk autonomista szervezet elhatározta magát a merénylettől./mti,afp,upi/

p o r t m o r e s b y : influenza

Pápua Új Guinea elhagyott vidékein körülbelül 120 ember halálát okozta az influenza-járvány - jelentették be szerdán Port Moresby-ban.

mint a nemrég függetlenné vált ország egészségügyi minisztere elmondta, a nehezen megközelíthető keleti fennsíkon és a dzsungeles területeken igen nehéz az egészségügyi dolgozók dolga. 1969-ben egy hasonló járvány következtében 3 ezer ember halt meg a keleti fennsíkon./reuter/

22.00/a

-.-
- 58 -

Al 22.05

okk.76. külpolitikai híreink jegyzéke 1975. október 8-án 16.00 órától zárásig

a/pi

1975. október 8.

41. afl-cio - demokraták
42. közös piac - spanyolország
43. rövid hírek
phenjan: népfrent-delegáció
párizs: magyar küldöttség
washington: szent-györgyi albert
44. ponomarjov - európai kommunista pártok
45. kozmosz- 775
46. brit konzervatívok - kongresszus
47. az nkp a szovjet-ndk szerződésről
48. elhunyt walter felsenstein
49. közel-kelet
50. gáspár sándor felszólalása az szvsz főtanács ülését
51. callaghan
52. szovjet-amerikai kereskedelmi és gazdasági tanács
53. le duan - zsvikov
54. pajetta- európai kommunista párt
55. almirante - amerikai sajnálkozás
56. brit konzervatívok kongresszus - 2.
57. amerikai-spanyol megállapodás - izvesztyija
58. giscard d,estaing - le monde / szerk.táj./
59. genscher - lengyelország
60. ndk-küldöttség
61. szovjet tudományos akadémia
62. két hír szlovákiából
63. mpla-siker
64. tudományos akadémia - fogadás
65. nszk- dél-afrika
66. két afrikai hír
67. ford - moynihan - amin
68. spartakus
69. podgornij - olasz nagykövet
70. latin-amerika-vegyes
71. thaiföld-távközlési központok
72. közel-kelet
73. ensz-hrek
74. vacsora a vietnami küldöttség tiszteletére
75. rövid hírek
76. hírjegyzék

22.05/a

- 59 -
-v é g e -

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: Lehel Miklós
szerkesztették: Márkus Gyula

Al 22.08

Sebestyén Tibor
Baracs Dénes
Németh Gyula
Pirityi Sándor

60.010/X

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Külföldi hírek

kk. 1. várható

sz/il már

1975. október 9. csütörtök /mti/

frankfurt: brandt-kreisky-palme találkozó

varsó: genscher nszk külügyminiszter varsóban

buenos aires: chilei menekültek - tuszejtés

Lisszabon: portói fejlemények

washington: képviselőház megszavazta a 200 technikus kiküldetését a sinai félszigetre

beirut politikai fejlemények libanoni kormányfő ma damaszkuszba látogat

London: karamanlisz görög kormányfő Londonban
/mti/

-. -

- 1 -

7.15/il

de